

Fotó: Merényi Zita

Együtt testvérek vagyunk

Országos találkozóra hívták a kispapokat Esztergomba

Három év kihagyással most találkoztak első ízben az ország római és görögkatolikus szemináriumainak papnövendékei. Április 2-án Erdő Péter bíborossal ünnepeltek szentmisét az esztergomi bazilikában.

Három évvel ezelőtt találkoztak utoljára az ország római és görögkatolikus szemináriumainak növendékei. Az Esztergomi Szeminárium meghívására száznegyven kispap érkezett a szemináriumi előjárókkal a másfélnapos programra.

„Hosszú szünet után végre szabadon vagyunk együtt. Nem kellett maszk, egymásra tudtunk mosolyogni, kezet tudtunk fogni” – fogalmazza meg örömét Alpek Gergely, a rendező csapat negyedéves tagja, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye papnövendéke.

A találkozóra pénteki óráik után érkeztek meg a növendékek. Keresztúttal kezdődött a program, melyet a bizonytalan időjárás miatt a ferences templomban tartottak. „Tele volt a templom, sok fiatal velünk volt a keresztúton” – mondja a másik szervező, Faragó András ötödéves papnövendék.

A keresztút állomásainak elmékedéseit az esztergomi kispapok maguk írták. „Személyes vallomások voltak, mély elmékedések születtek, ki-ki belefogalmazta, mit jelent számára Jézus szenvedésének útja” – mondja Gergely.

(Folytatás a 3. oldalon)

A Jóisten áldását érezzük nehézségeink közepette is

Beszélgetés a nyolcgyermekes Tóthalmi házaspárral

A Magyar Katolikus Egyház az egyszázalékos adófelajánlásról szóló idejű kampányában – melynek mottója: „Egyként hitben, közösségben!” – többek között a család fontosságára is felhívja a figyelmet. Tóthalmi Ferenc építész-mérnök és felesége, Tóthalmi Pesti Hajnalka tizenhat éve házask. Nyolc gyermekük született, öt fiú és három lány; a legidősebb tizenöt éves, a legfiatalabb hat hónapos. A házaspárral kecskeméti-hetényegyházai családi otthonukban beszélgettünk.

Tóthalmi Pesti Hajnalka: Húsz évvel ezelőtt ismertük meg egymást, amikor meghívást kaptam a kecskeméti Szentcsalád Plébánia egyik ifjúsági közösségbe.

(Folytatás a 8. oldalon)

– Hogyan és milyen körülmények között ismerkedtek meg? Szerelem volt első látásra?

A békét kell szolgálnunk

Megújult a kaposvári székesegyház

Szentmisével adtak hálát a Kaposvári Egyházmegye első számú temploma, a Nagyboldogasszony-székesegyház megújulásáért március 25-én. A város, az egyházmegye és az ország számára is ünnepi alkalomra nagy sokaság gyűlt össze.

Kórusének és orgonaszó A város a teljesen megújult, a székesegyházi funkcióra al-

kalmassá tett templomát ünnepelte ezen a napon. A téren kivetítón követhették a szertartást az ott elhelyezett székeken ülő érdeklődők és a meg-megálló sétálók.

(Folytatás a 3. oldalon)

Aacheni búcsú, a hit ünnepe

Erdő Péter bíboros, prímás lesz a zarándoklat magyar vendége

Évezredes kapcsolat fűzi a magyarokat Aachen városához és az ott őrzött ereklyékhez. A Jézus megtestesüléséhez köthető textíliák zarándokok százazreit vonzzák ide Nagy Károly uralkodása óta. A hétévente megrendezett búcsúk alkalmával kihelyezik közszemlére az ereklyéket, s azok jelenlétében ünnepelnek a hívők tíz napon át. 2023-ban Erdő Péter bíboros, prímás lesz az esemény magyar vendége. Peter Dückers, az aacheni dóm vikáriusa beszélt a hit e nagy ünnepéről.

– Mit tudunk az ereklyéről, melyek a nagy múltú aacheni zarándoklat középpontjában állnak?

– Az aacheni zarándokok tiszteletének tárgya négy ereklye, melyeket Nagy Károly frank uralkodó a jeruzsálemi pátriárkától kapott, majd Aachenben való letelepedésekor az ott épített templomnak ajándékozott. E négy becses relikvia: Szűz Mária ruhája, Jézus pólyája, a kendő, amelyen Keresztelő Szent János feje feküdt, illetve az ágyékkötő, amely a kereszten függő Jézust testét fedte. Ezek az ereklyék immár egy évezrede vonzzák ide a búcsújárókat. A 14. században kialakult szokás szerint hétévente rendeztek zarándoklatot a tiszteletükre. Aachen a középkori Európa harmadik legjelentősebb búcsújáróhelye volt Róma és Santiago de Compostela mellett. A hagyomány 1349 óta máig is töretlenül él.

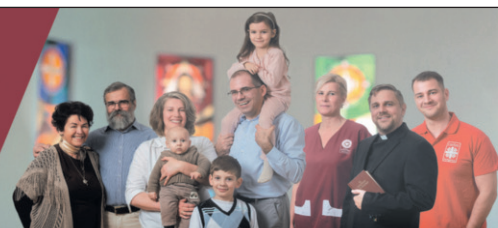
(Folytatás a 2. oldalon)

Hiszek
a Szentháromság
egy Istenben
– A hit
alapkérdéseiről
a nagyböjtben
a Pázmányon
5. oldal

Mindennap
velünk van a félelem
– Interjú Kulbokas
kijevi nunciussal
7. oldal

Menekülteket
fogadtak be
a hodászi parókia is
9. oldal

Az idősek tanúságtétele a fiatalok katekizmus

Március 23-án délelőtt a Szentatya folytatta az öregkorról megkezdett katekézis-sorozatát. Mózes halálát felidézve (MTörv 34,4–5.7.9) elmélkedésének témája: Hagyaték és örökség: emlékezés és tanúságtétel. Hangsúlyozta, hogy az élethez szükséges hitet és hívó bölcsességet egyedül az idősekkel való személyes kapcsolaton keresztül kaphatják meg a fiatalok. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közöljük.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

A Bibliában az öreg Mózes haláláról szóló beszámolót megelőzi az ő lelki végrendelete, melyet „Mózes énekének” neveznek. Ez az ének mindenekelőtt egy gyönyörű hitvallás, így szól: „Az Úr nevét hirdetem, dicsőítsek Istenteket! Köszikla! Amit csak tesz, tőkéletes, mert igazság minden útja, igaz és egyenes” (MTörv 32,3–4). Nemcsak hitvallás, de egyben emlékezés az Istennel megélt történelme, az Ábrahám, Izsák és Jákob Istenébe vetett hitből formálódott nép változatos történetére. Mózes tehát megemlékezik Isten keserűségeiről és csalódásairól is: hűségét folyamatosan próbára teszi a nép hűtlenségei. A hűséges Isten és a hűtlen nép válasza: mintha a nép próbára akarná tenni Isten hűségét. De ő mindig hű marad, közel marad népéhez. Mózes énekének pontosan ez a lényege: Isten hűsége, mely végigkíséri egész életünket.

Amikor Mózes elmondja ezt a hitvallást, az ígéret földjének küszöbén áll, egyben az életből való távozásának küszöbén is. Az elbeszélés szerint százhusz éves volt, de „a szeme nem tört meg” (MTörv 34,7). Az a képesség, hogy lássunk, hogy valóban lássunk, de szimbolikusan is, mint az idősek, akik látják a dolgokat, a dolgok mélyebb értelmét. Mózes tekintetének életereje értékes

ajándék: lehetővé teszi számára, hogy hosszú élet- és hittapasztalatának örökségét továbbadja, kellő tisztánlátással. Mózes látja és továbbadja a történelmet; az öregek látják a történelmet és továbbadják azt.

Az öregkor, mely ezt a tisztánlátást kapja, értékes ajándék a következő nemzedékek számára. Személyesen és közvetlenül meghallgatni a megélt hit történetét, annak minden magasságával és hullámvölgyével, pótolhatatlan dolog.

Ha könyvekben olvassuk, filmekben nézzük, vagy az interneten utánanézőnk, bármennyire is hasznos, sosem lesz ugyanaz. Ez az átadás – mely az igazi hagyomány, a konkrét áthagyományozás az idősektől a fiataloknak! – nagyon és egyre jobban hiányzik manapság az új generációknak. Miért? Mert ez az új civilizáció úgy gondolkodik, hogy az idős ember hulladék, az időseket ki kell dobni. Ez embertelen! Nem, ezt nem szabad megengedni! A közvetlen, személytől személyhez szóló történetmesélésnek olyan hangvétele és kommunikációs módja van, amelyet semmilyen más eszköz nem tud helyettesíteni.

Az az idős ember, aki hosszú ideig élt, és akinek megadatik, hogy élettörténetéről világos és szenvedélyes tanúságot tegyen, pótolhatatlan áldás. Képesek vagyunk-e felismerni és megbecsülni ez öregeknek ezt az ajándékát?

Vajon a hitnek – és az élet értelmének – az átadása ma is az öregek meghallgatásának ezt az útját követi? Személyes tanúságot tudok tenni. A háborúval szembeni gyűlöletet és haragot nagyapámtól tanultam, aki 1914-ben Piavenál harcolt. Ő adta át nekem ezt a háborúval szembeni haragot. Mert mesélt nekem a háború

szenvedéseiről. És ezt nem lehet könyvekből vagy más módon megtanulni, hanem csak így, nagyszülőktől unokáknak továbbadva. És ez pótolhatatlan. Az élettapasztalat átadása a nagyszülőktől az unokáknak. Ma sajnos nem ez a helyzet, és azt gondolják az emberek, hogy a nagyszülő hulladék. De ez nem igaz! A nagyszülők egy nép élő emlékezetét jelentik, s a fiataloknak és a gyerekeknek meg kell hallgatniuk nagyszüleiket.

A mai, a „politikailag olyannyira korrekt” kultúrában, úgy tűnik, hogy ez az út sokféle akadályba ütközik: a családban, a társadalomban, magában a keresztény közösségben. Egyesek még a történelemtanítás eltörlését is javasolják, mivel azt már nem fontos világokról szóló felesleges információátadásnak tartják, ami erőforrásokat von el a jelen megismerésétől. Mintha csak tegnap születtünk volna!

A hit átadása viszont gyakran nélkülözi a „megélt történelem” szenvedélyét. A hit átadása nem azt jelenti, hogy szónokolunk róla, hanem a hit tapasztalatának az elmondását jelenti! Különbözn aligha vonzza az embereket, hogy az örökre szóló szeretetet, az adott szóhoz való hűséget, az odaadásban való állhatatosságot, a sérült és csüggedt arcok iránti együttérzést válasszák. Természetesen az élettörténetet tanúságtétellel

lenni azt jelenti, hogy a történelmet úgy meséljük el, ahogy van, és csak azok tudják jól elmesélni, akik átéltek. Ezért nagyon fontos, hogy meghallgassuk az időseket, meghallgassuk a nagyszülőket, fontos, hogy a gyerekek beszélgessenek velük.

Maguk az evangéliumok őszintén beszélnek el Jézus áldott történetét anélkül, hogy elhallgatnák a tanítványok hibáit, értetlenségeit, sőt árulásait is. „Ez a történelem, ez az igazság” – ez tanúságtétel. Ez az emlékezet ajándéka, amelyet az Egyház „öregi” átadnak, kezdettől fogva, „kézről kézre” adva tovább a következő nemzedéknek. Jót fog tenni, ha megkérdezzük magunktól: mennyire értékeljük a hit átadásának ezt a módját, a közösség idős tagjai és a jövő felé nyitó fiatalok közötti stafétát átadását? És itt eszembe jut valami, amit már sokszor elmondtam, de szeretném megismételni. Hogyan adjuk át a hitet? „Tessék, itt egy könyv, olvasd el!” – nem így! Így nem lehet közvetíteni a hitet. A hit a dialógusban, azaz a családi beszélgetésben, a nagyszülők és az unokák, a szülők és az unokák között öröklődik tovább.

A hitet mindig dialógusban adjuk át, az évek során megtanult családi és mindennapi nyelven. Ezért olyan fontos a családon belüli párbeszéd, a gyermekek és a nagyszülők beszél-

getése, akik a hit bölcsességével rendelkeznek.

Néha elgondolkodom ezen a furcsa anomálián. A keresztény beavatás katekizmus ma bőkezűen merít Isten ígéből, és pontos információkat közöl a dogmákról, a hitnek megfelelő erkölcsről és a szentségekről. De gyakran hiányzik az Egyház megismerése, mely az egyházi közösség hite és élete valós történelmének meghallgatásából és a róla szóló tanúságtételből származik, a kezdetektől napjainkig. Gyermekeként megtanuljuk Isten ígét a hittanórán; de az Egyházat a tanteremben és a globális információs médiából „tanuljuk”.

A hit történetének az elbeszélése olyan kell, hogy legyen, mint Mózes éneke, mint az evangéliumoknak és az Apostolok cselekedeteinek a tanúságtétele. Más szóval olyan történet, amely képes Isten áldásait meghagytatni, hiányosságainkat pedig becsületesen felidézni. Jó lenne, ha a katekézis programjaiban kezdettől fogva benne lenne a meghallgatás szokása is, az idősek megélt tapasztalatának meghallgatása, az Istentől kapott áldások világos megvállása, melyeket meg kell őriznünk, és a saját hűtlenségeink becsületes megvállása, melyeket jóvá kell tennünk és ki kell javítanunk.

Az idősek akkor lépnek be az ígéret földjére, melyet Isten minden nemzedéknek szán, amikor felajánlják a fiataloknak tanúságtételük szép beavatását, és átadják a hit történetét, saját, megélt hitüket az öregekről a fiatalokra szálló, családi dialógusokban.

Akkor az Úr Jézus vezetésével az idősek és a fiatalok együtt lépnek be az ő életének és szeretetének országába. Mindnyájan együtt. Mindenki a családban, ezzel a nagyszerű kincssel, a hétköznapi nyelvén átadott hittel.

**Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News**

Aacheni búcsú, a hit ünnepe

Erdő Péter bíboros, prímás lesz a zarándoklat magyar vendége

(Folytatás az 1. oldalról)

A koronavírus-járvány miatt tavaly el kellett halasztani a zarándoklatot. Legközelebb 2023-ban, június 9. és 19. között várjuk a zarándoklatokat Nagy Károly városába.

– Aachen magyar kapcsolatai Szent István idejére nyúlnak vissza, és Nagy Lajos királyunk korában erősödtek meg.

– Valóban, magyar búcsújárók már Szent István idejében érkeztek Nagy Károly városába. Nagy Lajos király édesanyja, Piast Erzsébet 1357-ben fényes kísérettel zarándokolt Aachenbe, és felhívta fia figyelmét a szent helyre. Ennek hatására Nagy Lajos 1367-ben kápolnát építtetett a székes-egyházhoz, alapítványt tett, és két magyar papot rendelt a kegyhelyen a magyar zarándokok fogadására. Később II. József császár tiltó rendelettel vetett véget a zarándoklatok hagyományának, melyet 1986 óta próbálunk újra feleleveníteni. Az aacheniek ma is magyar kápolnaként emlegetik az egykori gótikus kápolnát, amelyet később barokk stílusban felújít-

tottak. Itt őrizzük az Oltáriszentséget. Reméljük, hogy Erdő Péter bíborossal együtt számos magyar vendéget köszönthetünk majd Aachenben a következő zarándoklaton.

– Az aacheni zarándoklat ünneplés pillanata az ereklyetartó megnyitása.

– Igen, a tíznapos eseménysorozatnak kitüntetett eseménye a négy ereklyét tartalmazó úgynevezett Mária-szekrény megnyitása. A zárja mívés ötvösmunka. A zarándokok néma csendben várakoznak, megtörténik az első kalapácsütés, aztán a második, és a tömeg számol... 2014-ben harminckét kalapácsütéssel sikerült megnyitni a zárat. Ezután következik a selyembe burkolt ereklyék kiemelése a szekrényből. Mária ruháját széthajtják és egy állványra akasztják, a másik három relikvia pedig összehajtvá kerül az oltárasztalra a fő szentmisén.

– Mit mondhatunk a zarándoklat zároszertartásáról?

– A zarándoklat utolsó napján az ereklyéket hét évre visszahelyezik az ereklyetar-

tóba. Újabb zár készül, a zárba ólmot öntenek, és a kulcsát elfűrészelik: fejét a dóm prépostja, tollát a város polgármestere kapja meg, szimbólumaként annak, hogy a hit őrzése közös ügy.

– Miben látja az aacheni ereklyék jelentőségét? Mennyire foglalkoztatja ma az Egyházat ezek hitelessége?

– Hogy viselte-e Mária ezt a ruhát, és valóban ez a kendő fedte-e Jézus testét a kereszten, ennek a kérdésnek a hetvenes évek óta egyáltalán nincs jelentősége számunkra. Az ereklyék a megtestesülés valóságáról szólnak. Jelképei Jézus születésének, az általa vállalt szegénységnek és áldozatnak, Keresztelő János hűségének. Ezért fordulunk tisztelettel az ereklyék felé. A relikviákkal kapcsolatos első írásos feljegyzés a 9. századból maradt ránk, ennél régebbi tudásunk nem lehet ezekről a tárgyairól.

– Aachenben is keresik, miként lehet megerősíteni a holnap Egyházát. Hogyan próbálnak új lendületet adni a zarándoklatnak?

– „Fedezz fel engem!” – ez a zarándoklat mottója, ami személyes meghívás. Arra szólít fel, hogy gondoljuk át, ki számunkra Jézus, és életünket átható hitünkkel valljuk meg, kiben és miért hiszünk. A német Egyház nehézségekkel küzd, megítélése megosztottá tette a német embereket. Azt szeretnénk, hogy az aacheni zarándoklat a hit közös ünneplése legyen. Ezt igyekszünk kifejezni a zarándoklat hagyományos és újszerű elemeivel egyaránt.

– Hogyan épül fel a tíz nap programja?

– Minden napot imával kezdünk és zárunk, a laudes és a kompletórium egyre több résztvevőt vonz. A fő szentmise mindig 11 órakor kezdődik, szabadterén ünnepljük, helyszíne az úgynevezett Katschhof. Az első szombatban a német püspöki kar elnöke a főcelebráns, vasárnap Németország apostoli nunciusa, a következő vasárnap pedig a kölni a bíboros. Minden alkalommal meghívott vendégünk Magyarország és Kolumbia, Bogotá ugyanis Aachen testvérvárosa. Erdő Péter bíboros

a következő zarándoklaton június 13-án mutat be szentmisét. A tíz nap során a délután mindig egy-egy célcsoporté: a gyerekeké, fiataloké, betegeké, katonáké, motorosoké... Ezúttal még a lovasok is meghívást kaptak. Gazdag lelki, istentiszteleti élményekről gondoskodunk. Az igényes liturgiák mellett más imádságos és meditatív alkalmakra is várjuk a résztvevőket. Az ereklyéket a zarándoklat idején egy vitrinben tartjuk, a dómban, ahová folyamatosan érkeznek a zarándokok, hogy leróják tiszteletüket a relikviák előtt.

– Milyen más események kapcsolódnak a zarándoklat-hoz?

– Minden alkalommal jelentős a kulturális kínálat. Két színpadot állítanak fel a dóm közelében, esténként ezek

nagy koncertek és más produkciók helyszínei. Ezekkel a programokkal főként az Egyháztól távolabb állókat szeretnénk megszólítani.

– Egyszer az életben minden európainak el kell mennie Aachenbe?

– Úgy gondolom, aki eljön, az nem fogja megbánni. Én már sokadik alkalommal veszek részt a zarándoklaton, és mindig különleges élményt jelent számomra. 2014-ben több mint százhuszezer ember ünnepelet együtt. A mostani magyarországi látogatásom célja, hogy bemutassam ezt a különleges zarándoklatot, és meghívjam a magyarokat Aachenbe. Remélem, sokak érdeklődését sikerül felkeltenem.

**Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila**

(Folytatás az 1. oldalról)

A programban Barsi Balázs előadása következett. „A papok életéről szólt. Arra készít minket, mi vár ránk papként” – emelik ki a szervezők. Szombaton három programból választhattak a résztvevők. „Esztergom különlegessége, hogy három egyházi könyvgyűjteményünk van, köztük Erdő Péter bíboros magánkönyvtára. Ritkaság, hogy valaki láthatja, nekünk pedig ő maga mutatta meg és tartott vezetést a primási palotában. Török Csaba pedig a bazilikában vitt körbe bennünket, betekintést adott az építkezés bonyolult folyamatába is” – mutatta be a programokat Mihovics Szabaszián, a Pécsi Egyházmegye negyedéves papnövéndéke.

András Udvardy-Rác Miklós tréner az élménypedagógia módszertanával tartott együttműködést, összedolgozást, bizalmat erősítő csapatépítő foglalkozást.

*

A találkozó befejezése a bazilikában Erdő Péter bíborossal és Marton Zsolt váci megyéspüspökkel ünnepelt szentmise volt. Erdő Péter bíboros beszédében elmondta: Örömmel találkozom ma veletek, akik a papságra készültek. Ma Magyarországon ez nem kényelmes döntés, nem társadalmilag elfogadható, egyszerű pályaválasztás. Ugyanakkor mégsem vagyunk önkényes hangulatemberek, pillanatnyi szeszélyünket követő különcök.

Egyetlen nagy Egyházat képviselünk, sőt a liturgiában és a szentségekben magát Krisztust. Ezért nélkülözhetet-

Együtt testvérek vagyunk

Országos találkozóra hívták a kispapokat Esztergomba

len, hogy öntudattal és szenvédeyesen ragaszkodjunk ahhoz a két úthoz, amely Jézushoz vezet minket. Az egyik a lelki és kegyelmi élményekben gazdag találkozás személyes útja. Meditáció, szentségimádás, vagy akár olyan közösségi esemény során jelenik meg ez, mint az Eucharisztikus Kongresszus záró körmenete tavaly ősszel. Itt mondok köszönetet mindazoknak, akik kivették akkor részüket a munkából és a szervezésből. Azt hiszem, hogy a Krisztussal való élményszerű találkozás bőségesen kárpótolt minket minden fáradozásunkért.

De van egy másik út is, amely Krisztushoz vezet, és ez

különbözteti meg katolikus közösségünket a különböző neoprotestáns irányzatoktól. Jézus Krisztus ugyanis történelmi személy. Tanítása, élete, halála és feltámadása objektív valóság. Ez adja hitünk igazi tartalmát. Tehát a *Szentírás* és a Szentmagomány útja is szükséges számunkra, hogy hitünk ne pusztá hangulat, hanem objektív és közösségi igazság legyen. Tehát egyszerre van szükségünk személyes lelki életre és komoly tanulmányokra, nyitottságra, tiszteletre és szeretetre Egyházunk iránt.

Nehéz időkből pedig ez a szeretet megkívánja az összetartást és a kölcsönös bizalmat is. Ne higgyünk olyan szirén-

hangoknak, amelyek egymás ellen akarnak fordítani minket.

Mai papi és keresztényi hivatásunk egyik tipikus területe a házasság és a család témája. Ebben is kövessük Jézus személyes példáját és tanítását. Ő mindent tud az emberről. Éles különbséget tesz jó és rossz között, nem a közvéleményhez igazítja mondanivalóját. De irgalmas szeretete az ember szívébe lát. Üdvözíteni, és nem elítélni akar. Legyünk követői ebben is az idei hivatásunk teljesítése során. Ámen.

*

A szentmisét követően nehezen búcsúztak el egymástól a résztvevők. „Ha egy követke-

ző programon találkozunk, már ismerős arcokat köszönthetünk. Három év esett ki, de most le van fedve az ország. Jó, hogy gyűjtöttünk közös élményeket, vannak közös pontok, lehet nosztalgiázni, amikor össztalálkozunk. Kell, hogy kapcsolódjunk egymáshoz, együtt testvérek vagyunk” – értékelte a találkozót András. Szabaszián azt emelte ki: „öt évvel ezelőtt még kétszáz-negyven körül voltunk, kicsit visszaestünk, de az, hogy most összegyűltünk, lendületet ad, megerősít.”

Tompai Szabolcs, a szegedi Szent Gellért Szeminárium hallgatója számára is az volt fontos, hogy együtt nézhettek

rá leendő papi életük formálódására. „Nekem tetszett az élménypedagógiai foglalkozás. Hogyan lehet élménnyé tenni a tanulást, nem feltétlenül a matematikát, hanem az élet dolgait. A bizalom volt a téma. A megosztásokban egymást jobban megismerhettük.”

Finta Zsolt, a Központi szeminárium hallgatójának ez volt az első találkozója. „Szerintem különleges élmény, amikor az összes magyarországi kispap össztalálkozik. Ismeretlen ismerősként voltunk együtt, jó szívvel tudtuk köszönteni egymást. Azzal az élménnyel megyek haza, amit az emmauszi tanítványok éltek át Jézussal találkozáskor. Lángolt a szívünk. Úgy éreztem, az itteni hívekre is kiterjedt ez az öröm. Akik részt vettek a keresztútunkon a ferences templomban, és látták ezt a nagy számú kispapokat, reményt kaptak a szívükbe az Egyház jövőjét illetően.”

„Kollégák leszünk. Örömetli volt, hogy meg tudtuk osztani, ki hogyan készül erre a nem könnyű hivatásra, ki hogyan képzeli el a papságot, hogyan lehet ezt jól megélni. Megérintett, amit Bíboros úr mondott szentbeszédében. Nem kényelmes hivatás ma papnak lenni. Sokan fogalmazták meg, hogy nehéz útra vállalkozunk egy nehéz időszakban” – véli Gergely. „Nehéz, de sok öröm van benne, erre készülünk” – tette hozzá András. „Szeretnék jó papok lenni, a szívünk meg van nyitva.”

Az Esztergomi Szeminárium április 9-én nyílt napon látja vendégül az érdeklődőket.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

(Folytatás az 1. oldalról)

Hosszú menetben vonult a téren át az asszisztencia. Az egész országból érkeztek paptestvérek, köztük szemináriumaink vezetői, nagy számban jelen voltak a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai, és több külföldi püspök is eljött az ünnepre.

Az asszisztencia, élén a kereszttel, körmenetben – a zárandokegyház szimbólumaként – vonult a templomba. Templom- és oltárszentelést ünnepeltek, a körmenet vitte templomba az oltárban elhelyezendő ereklyéket is.

Odabent Varga László megyéspüspök köszöntötte az ünnepelőket, a paptestvéreket, az állami és közeleti képviselőket.

A felújításról Mohay Gábor adott tájékoztatást. Elmondta, a templom történetének legnagyobb építészeti beavatkozására került sor, amely az épületet felkészítette a püspöki székhely funkciójára. „Megőriztük a kaposvári székesegyházat, elődeink alkotását értékeivel együtt, és hozzáadtunk mindent, ami a jövő nemzedékének lelki gazdagodását elősegíti.”

A szertartás a megújult templom és az új orgona megáldásával kezdődött. A főpásztor a híveket imára buzdítva Isten áldását kérte a vízre, majd a diakónusokkal együtt a templomhajóban végighaladva szenteltvízzel meghintette a híveket, a templomot, az orgonát és az oltárt.

„Püspöki kinevezésem ötödik évfordulóján, elődöm, Balás Béla püspök 81. születésnapján mutathatom be ezt a szentmisét, áldhatom meg a gyönyörűen felújított székesegyházat” – kezdte szentbeszédét Varga László püspök.

„Egységben, közösségben, vonásban” mottóval hirdették meg két évvel ezelőtt a Kaposvári Egyházmegye zsinatát. A főpásztor szerint az egyházmegyei megújulás kiemelt céljait jelentő kulcsfogalmak egyúttal

A békét kell szolgálnunk

Megújult a kaposvári székesegyház

a székesegyház megújulására is jellemzőek. Vonzóak szeretnénk lenni. Kívül-belül megújult székesegyházunk szemet, szívet gyönyörködtet. Az ég felé emeli a tekintetet, nyitott felfelé és kifelé – mondta Varga László.

Kívülről impozáns épületet látunk, amikor belépünk a templomba, feltárl az ólomüvegeken bebocsátott fényben a belső tér pazar szépsége. Amikor belépünk az Egyházba, és közösséget vállalunk Krisztussal és testvéreinkkel, akkor felfedezhetjük csodálatos gazdagságát.

Modernizáltuk a templomunkat, felszereltük a 21. század technikai eszközeivel, bővítve az evangelizáció eszköztárát. Az örömhír hirdeté-

sének szolgálatában álló zene a megújított orgonával lesz gazdagabb.

Az Egyház arra hivatott, hogy szóval és tettel a békét, a kiengesztelődést hirdesse, szolgálja. Legyen a székesegyház a kiengesztelődés forrása, hogy aki ide betér, szüntesse meg szívében a megosztottságot – hangsúlyozta a főpásztor.

Öt éve, hogy felajánlottam az egyházmegyét a Szűzanyának. Ma, amikor Ferenc pápa felajánlja Ukrainát és Oroszországot Szűz Mária szeplőtelen szívének, mi is csatlakozunk a felajánlásához, és kérjük a Béke Királynőjének segítségét a megbékélésért. „Folytassuk a békéért végzett imát, böjtöt, gyakoroljuk tovább az irgalmasság cselekedeteit” – buzdított

Varga László. A hitvallást követően a püspök imára szólította a népet, felhangzott a Mindenszentek litániája. Az oltárszentelés következett, a püspök felszentelő imájával, elhelyezték Szent Viktor és Szent Gaudentius vértanúk ereklyéit az oltár alatt, majd az oltár krizmával való felkenése és a feldíszítése következett, meggyújtották a gyertyákat az eucharisztia ünneplése számára, végül az összes fényforrást is meggyújtották az öröm jeléül. A szentmise az Eucharisztia ünneplésével folytatódott.

A szentmisén jelen volt Mátrai Márta, az Országgyűlés háznapja; Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára; Fülöp Atti-

la, az Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális ügyekért felelős államtitkára és Szita Károly, Kaposvár polgármestere.

A szentmisét követően ünnepi beszédek hangzottak el Szita Károly polgármester, Gelencsér Attila országgyűlési képviselő és Soltész Miklós államtitkár részéről.

Varga László püspök köszönetet mondott mindazoknak, akik részt vettek a székesegyház megújításában és az új oltár létrehozásához hozzájárultak. Világos Krisztián atya, az egyházmegye vagyonkezelője részletesen méltatta a felújításban résztvevők munkáját.

A Kaposvár szívében – a Nagybaldogasszony Római Katolikus Gimnázium, a püspöki palota, a városháza és a székesegyházi plébániahivatal szomszédságában – álló Nagybaldogasszony-székesegyház a Kaposvári Egyházmegye katedrális, az ország egyik legnagyobb temploma, a somogyi megyeszékhely legimpozánsabb épülete, egyik jelképe.

A székesegyház csontszíni homlokzatot kapott, a tetőfedést teljesen lecserélték. Korszerűbb, nagyobb sekrestyét alakítottak ki. Kibővült, egységes kialakítást kapott a szentélytér, helyet kapott benne az új püspöki stallum a címerrel. Világosabb, barátságosabb lett belső tér, a boltozat huszonnyolc helyen való át-törésével átjárja a természetes fény. Új kőlap burkolatot, sima, egységes megjelenésű padrendszert kapott a templom. Restaurálták a falak díszítő festését is. Az orgona 44 regiszterre bővült, második játszózást kapott, emellett orgona került a keresztelő kápolnába is. Megtörtént a mesterséges világítás cseréje, beépített kamerák kerültek a templomba, megfelelő hangosítást, kivétítést alakítottak ki a templomtérben.

Trautwein
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

A mi Hozsannánk

Lk 22,14 – 23,56

Virágvasárnap nem felelevenítünk egy történetet Jézus életéből, hanem az élő Krisztussal találkozat bennünket a liturgia. Azzal a Krisztussal, aki bevonul Jeruzsálembe, hogy megváltson minket. Értünk és miattunk jön, hogy a megváltás minden ajándékát megossza velünk.

Megváltott világban megváltott emberként élhetünk. A megváltás alatt azt értjük, hogy Krisztus az emberiséget objektív értelemben megszabadította a bűntől, és viszszerzett minden kegyelmet. Ám ha figyelembe vesszük azokat a feltételeket, amelyek mellett az ember ténylegesen részesül a megváltásban, azaz a szubjektív elemeket, akkor kiderül, hogy bőven van még tennivalónk.

Krisztus a maga részéről mindent megtett azért, hogy az ember valóban Isten gyermeke legyen és a mennyország örököse. De hogy ez konkrétá váljon az életben, ahhoz most társulnom kell Jézushoz, követnem kell, hordozva keresztemet.

A tény, hogy minden évben felkészülhetünk a húsvétra, nem az ünnep véletlen visszatérése, hanem értünk van, hogy új szívvel és még teljesebb odaadással csatlakozunk a jeruzsálemi tömeghez, társulva Krisztus Urunkhoz szenvedésének vasárnapján. A húsvéti örömenek szavaival léphetünk a Krisztust köszöntő közösségbe: „Valóban méltó és igazságos, hogy a láthatatlan, mindenható Atyaistent és egyszülött Fiát, a mi Urunkat, Jézus Krisztust a szív és lélek minden érzésével és zengő szóval áldjuk.” (Húsvéti örömenek)

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (67.)

Talán egészen a kezdetekig nyúlik vissza az Egyháznak az az ősi szokása, hogy liturgiájában megemlékezik az elhunytakról. A Szent Liturgiához olykor külön halotti megemlékezés csatlakozik. Görögkatolikus Egyházunk régebbi gyakorlata szerint ezt az amboni ima után végeztük, jelenleg viszont inkább a végső áldást után kap helyet. Ez utóbbi gyakorlat helyesebb is, mivel maga a *panachida*, vagyis a halotti megemlékezés önálló szertartás.

Önálló voltát igazolja, hogy van benne kezdőáldás, utána pedig az az imafüzér következik, amit *szokásos kezdetnek* nevezünk, mert általában minden istentiszteletünk elején ott áll. Ebben az esetben viszont az ünnepélyességet jelzi, hogy a kezdőáldás után a pap éneklí a háromszorszent első versét, amit szintén énekelve kétszer ismétel meg a nép: „Szent Isten, szent erős, szent halhatatlan, irgalmazz nekünk!” Majd pedig recitálva (immár szokásos módon) végzik a többi részét. Megérezhetjük belőle, hogy nemcsak az élőknek, hanem az elhunytaknak is szükségük van Isten irgalmára. Különösen akkor igaz ez, ha arra gondolunk, hogy Isten időtlenségében a mi könnyörgésünk éppen akkor hangzik el, amikor az elhunyt személy megjelenik az Úr előtt a különítéletre. Ez a megdölgölás adja nemcsak a halotti megemlékezés szertartásának végső értelmét, hanem az elhunytért szóló minden egyéni imádságét is.

A szokásos kezdet végeztével négy halotti tropár éneklését írja elő a liturgikon. Közös és összefoglaló gondolatuk az, hogy Üdvözítőnk „nyugtassa meg” elhunyt szolgáljának (szolgálójának) lel-

Feladatunk van! Meghálálni, amit a megváltásban kaptunk. Ez a mi Hozsannánk, amikor Jézus bevonul Jeruzsálembe. Hódolattal és hálával lépünk be Krisztus szenvedéstörténetébe. Jézus passiója és keresztye a világért és értem van, hogy értelmet adjon minden szenvedésnek. A keresztnak a meghirdetése, hogy a végső győzelem nem azé, aki mások fölött győzedelmeskedik, hanem azé, aki saját magát győzi le, és odaadja életét sokakért.

Az Atya Jézust a szenvedése és a keresztye által dicsőítette meg. Minket, Jézus követőit is a szenvedés és a keresztnak által fog megdicsőíteni. Csak az lesz képes a saját keresztyét hordozni, szenvedéseit elviselni, aki mindennap feltekint Krisztus keresztyére, és meghívja életébe a Megváltót. Nekünk nem Jézus keresztyét kell hordoznunk, csak a sajátunkat kellene felismer-nünk és hűségesen vinnünk egy életen át. Jézus nélkül ez nem megy. Vele azonban lehetséges, csakis és kizárólag Jézusnak megy velem. A jeruzsálemi bevonulás bekapcsol minket Jézus életébe, hogy igazi és teljes életünk legyen. Szent Lukács szerint Jézus jeruzsálemi bevonulásakor az út mentén ácsorgók azt kiabálták: „Áldott az Úr nevében érkező király! Békesség a mennyben és dicsőség a magasságban!” (Lk 19, 38–39). Én hódolattal és hálával üdvözlöm-e Megváltómat? Vagy csak közömbösen bámészkodok a tömegben, esetleg bűneimmel „feszítsd meg”-et kiáltok Üdvözítőmre?

A mai liturgiában nem visszatérünk a régmúlt időkbe, nem meghurcolt Urunkat siratjuk. A titkunk több ennél. Babits szavával szólva: „A mi királyunk eleven! / A gyenge báránynak nem totem.” Az élő Jézus Krisztushoz tartozhatok nemcsak a szavak és a hagyomány szintjén, hanem életem konkrét valóságában is. A virágvasárnap döntésre szólít, hogy Krisztust válasszam, aki szüntelenül arra hív, hogy mi legyünk társai terveinek megvalósításában.

„Virágba borul a virágtalan / de csak a te virággoddal / gyümölcsbe merül a gyümölcstelen / de csak a te gyümölcsöddel / (...) imádkozik az imátnak / de csak a te imáddal / fényes lesz a fénytelen / de csak a te fényeddel // megszólal a kimondhatatlan / de csak a te szívedben.” (Weöres Sándor)

Németh Norbert

SZENTMISEKOMMENTÁR

Csatlakozva az égi seregekhez

„Az Eucharisztikus ima főbb elemei így különböztethetők meg: (...) b) Akklamáció: ebben az egész közösség csatlakozva az égi seregekhez – éneklí vagy mondja: *Szent vagy*. Ezt az akklamációt, amely magának az Eucharisztikus imának a része”. E pappal együtt az egész nép mondja.” (A Római misekönyv általános rendelkezései, 79.)

A prefációt akklamáció – magyarul felkiáltás – zárja le, amit latin kezdőszaváról *Sanctusnak* hívunk. Ez az akklamáció a kezdődialógus után ismét bevonja Isten dicséretébe az egész ünneplő közösséget. Nem elhanyagolható az a rövid megjegyzés, hogy ez „magának az Eucharisztikus imának a része”. Ez azt mutatja, hogy a hívek részvételével elhangzó dicsőítés lényegi részét képezi ennek az imának, nem pusztán dísz vagy ráadás: a hívó gyülekezet ennek éneklésekor maga is az egyetemes papságát gyakorolja. Mondhatjuk: mint Húr és Áron, amikor Mózes kitárt karját tartották a hosszú imádság közben (Kiv 17,12), úgy támogatja az imádkozó, éneklő nép a maga részvételével a nevében Istenhez forduló, az imádság terhére hordozó papot.

Az ének maga – idézzük fel emlékeztetőül – így hangzik: „Szent vagy, szent vagy, szent vagy, minden-ség Ura, Istene. Dicsőséged betölti a mennyet és a földet. Hozsanna a magasságban! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsanna a magasságban!”

A *Sanctus* valószínűleg az 5. században lesz része a római kánonnak (eucharisztikus imának), feltehetően szír közvetítéssel. Ugyanakkor a keresztények ősidőktől éneklík. A *Jelenések könyve* (Jel 4,8) is mutatja, hogy valószínűleg már az őskeresztyény gyülekezetekben is használatos volt a közös istentiszteleten.

A szöveg két bibliai helyen nyugszik: az első az Izajás meghívásához kapcsolódó látomás, amelyben a próféta látja a mennyei trónuson ülő Jahvét a szeráfokkal körülvéve, akik így dicsőítik őt: „Szent, szent, szent a Seregek Ura, dicsősége betölti az egész földet!” (vö. Iz 6, 1kk). Az izajási látomás megidézése az eucharisztikus liturgiában arra emlékeztet, hogy az istentisztelet, amit itt a földi templomban ünneplünk, elválaszthatatlanul kapcsolódik az égi liturgiához, közösségben van vele, onnan veszi mintáját, és elővételezi azt. Isten szentsége, nagysága Izajáshoz hasonlóan minket is megrendít. Szinte megsemmisül az önmaga tökéletlenségével küszködő ember, amikor az ő hatalmával szembesül: „Jaj nekem, végem van, mert tisztátalan ajkú ember vagyok, (...) mégis szememmel láttam a Királyt, a Seregek Urát” (Iz 6,5). Ugyanakkor Istentől kapott méltóságunk éppen ebben áll, hogy érdemeinkre való tekintet nélkül az égiekkel dicsérhetjük az Istent. A bizánci liturgia kerubénéke a kenyér és a bor oltára vitele előtt egészen konkrétan idézi föl ezt: „Kik a kerubokat titkosan ábrázoljuk, és az elevenítő Háromság-nak háromszorszent éneket ajánlunk, tegyünk félre mostan minden földi gondot!”

A szöveg második fele az evangéliumoknak azon passzusaiól táplálkozik, amelyek Jézus jeruzsálemi bevonulását beszélik el (vö. Mt 21,1 – 16). A Jézust ünneplő tömeg kiáltásait szó szerint idézi az evangélista: „Hozsanna Dávid fiának! Áldott, aki az Úr nevében jön! Hozsanna a magasságban!” (Mt 21,9) Ez a felkiáltás ezzel Krisztus-központú hangsúlyt kap. Krisztus az eucharisztia ünneplésében is bevonul népe körébe, ahol a kenyér és a bor színe alatt megvalósul az ő királysága, Isten országa.

Amikor tehát a *Sanctus* énekeljük, csatlakozunk az égi liturgián Istent dicsőítő szeráfokhoz, megjelenítjük őket, elismerjük Isten jelen lévő nagyságát, és köszöntjük a közénk testével és vérével érkező Urat, aki, ha készek vagyunk rá, helyreállítja uralmát a szívünkben és körülünkben.

Fehérváry Jákó OSB

ÁPRILIS 10., AZ ÚR SZENVEDÉSÉNEK VASÁRNAPJA, VIRÁGVASÁRNAP (Zsolt, Ezekiel) – Körménetre: Lk 19,28–40 (Áldott, aki jön az Úr nevében!) – Iz 50,4–7 (Nem rejtettem el arcomat azok elől, akik gyaláztak, de tudom, hogy nem vallok szégyent.) – Fil 2,6–11 (Megalázta önmagát, ezért Isten felmagasztalta őt.) – Lk 22,14 – 23,56 vagy Lk 23,1–49 (Passió) – **Zsoltosma:** II. zsoltárhét – **Énekrend:** Ho 77 – EE 89, 801–805, Ho 57 – EE 80, Ho 135 – EE 543, Ho 65 – EE 90.

ÁPRILIS 11., NAGYHÉTFŐ (Szent Szaniszló püspök és vértanú, Glória, Leó) – Iz 42,1–7 – Jn 12,1–11.

ÁPRILIS 12., NAGYKEDD – (Gyula, Zénó, Sába) – Iz 49,1–6 – Jn 13,21–33.36–38.

ÁPRILIS 13., NAGYSZERDA (Szent I. Márton pápa és vértanú, Ida, Hermina) – Iz 50,4–9a – Mt 26,14–25.

ÁPRILIS 14., NAGYSZÜTŐRTÖK (Tibor, Tiborc, Lavínia) – Krizmaszentelési mise: Iz 61,1–3a.6a.8b–9 (Az Úr kent föl engem. Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek, és az öröm olaját adjam nekik.) – Jel 1,5–8 (Az Isten országává és papjaivá tett bennünket Jézus.) – Lk 4,16–21 (Az Úr Lele van rajtam, mert az Úr föltekint engem.) – Esti mise az utolsó vacsora emlékére: Kiv

A hét liturgiája

C év

12,1–8.11–14 (A húsvéti vacsora parancsa.) – 1Kor 11,23–26 (Valahányszor eszitek e kenyeret és iszotok a kehelyből, az Úr halálát hirdétek, amíg el nem jön.) – Jn 13,1–15 (Mindvégig szerette őket.) – **Énekrend:** Ho 79 – EE 541, Ho 79 – EE 809–810, Ho 142 – EE 543, Ho 317/318 – EE 155.

ÁPRILIS 15., NAGYPÉNTEK (Anasztázia, Tas) – Iz 52,13 – 53,12 (A mi bűneinkért szúrták át.) – Zsid 4,14–16; 5,7–9 (A Fiú a szenvedésből engedelmességet tanult, és hódolatáért meghallgatást nyert.) – Jn 18,1 – 19,42 (Beteljesedett!) – **Énekrend:** Ho 60, 81, 82 – EE 819, 823, 825.

ÁPRILIS 16., NAGYSZOMBAT (Soubirous Szent Mária Bernadett szűz, Enikő, Csongor) – **Virrasztás a szent éjszakán:**

Ter 1,1 – 2,2 (Isten látta, hogy nagyon jó mindaz, amit alkotott.) – Ter 22,1–18 (Ósátyánknak, Abrahámnak áldozata.) – Kiv 14,15–15,1 (Izrael fiai átvonultak a száraz tengerfenéken.) – Iz 54,5–14 (Örökre szóló irgalommal megkönyörült rajtad az Úr, a te Megváltód.) – Iz 55,1–11 (Gyertek hozzám, és élni fog lelketek. Örök szövetséget kötök veletek.) – Bár 3,9–15.32 – 4,4 (Járj az Úr fényének világosságában.) – Ez 36,16–17a.18–28 (Akkor majd tiszta vizet hintek rátok, és új szívet adok nektek.) – Róm 6,3–11 (Ha Krisztussal meghaltunk, hisszük, hogy vele élünk is.) – Lk 24,1–12 (Miért kerestek az élőt a halottak között?) – **Énekrend:** Ho 90 – EE 106, Ho 114 – EE 548, Ho 205 – EE 224.

ÁPRILIS 17., HÚSVÉTVASÁRNAP – URUNK FELTÁMADÁSA (Rudolf, Izidóra) – **Ünnepi szentmise:** ApCsel 10,34a.37–43 (Mi ettünk és ittunk vele, miután feltámadt a halálból.) – Kol 3,1–4 (Azt keressétek, ami odafönt van, ahol Krisztus ül az Isten jobbán.) vagy 1Kor 5,6b–8 (El a régi kovással, hogy új tésztavá legyetek!) – Jn 20,1–9 (Jézusnak fel kellett támadnia a halálból.) vagy este mondott szentmisére: Lk 24,13–35 (Amikor a kenyeret megtörte, felismerték Jézust.) – **Énekrend:** Ho 87 – EE 545, 416, Ho 86 – EE 100, Ho 114, 89 – EE 548, Ho 205 – EE 224.

A hitvallásról és a hit alapkérdéseiről rendez előadás-sorozatot a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE). Ennek részeként Görföl Tibor teológus Hiszek a szentháromságos egy Istenben címmel tartott előadást a Budapesten, a PPKE Hittudományi Karán március 21-én.

„Istennek Szentháromságnak kell lennie ahhoz, hogy meg tudjon nyilatkozni a világban önmagaként, és önmagát közölni tudja az emberrel. Ehhez Istennek háromságos létűnek kell lennie” – kezdte előadását Görföl Tibor. Henri de Lubac SJ A keresztény hit című műve alapján arra mutatott rá, hogy a hitvallással kapcsolatban él egy közkeletű tévedés.

E szerint az apostolok összegyűltek Jeruzsálemben, elmondták mindazt, amit a hittel kapcsolatban fontosnak tartottak, a hitvallás pedig e tizenkét alaptételből állt össze. Ezt a meggyőződést vallották az egyházatyák is, például Szent Ambrus vagy Szent Ágoston. Szent Bonaventura és Nagy Szent Albert szerint az apostoli hitvallás tizenkét tétele az a tizenkét kő, melyre hitünket alapozhatjuk. Ennek bibliai előképe Józsué könyvében található: „Amikor aztán átmektek, azt mondták az Úr Józsuének: „Válassz tizenkét férfit, egyet-egyet minden törzsből, és parancsold meg nekik, hogy vegyenek a Jordán medrének közepéből, onnan, ahol a papok lába állt, tizenkét igen kemény követ, s tegyék le azokat azon a táborhelyen, ahol ezen az éjszakán sátrat üttök»” (Józs 4,1–3)

Görföl Tibor teológus szerint ez a meggyőződés lehet az oka annak, hogy a hitvallás valódi szerkezete háttérbe szorult. Nem tizenkét, egymás mellett álló tételről van ugyanis szó, hanem arról, hogy miként lesz a

történelemből üdvtörténet. Az első kételyek a 15. században merültek fel a hitvallás apostoli eredetével kapcsolatban, így Lorenzo Valla vagy Rotterdami Erasmus is arra hívta fel a figyelmet, hogy ezt a képet árnyalni kell. Ma már azon a véleményen vannak a teológusok, hogy az apostoli hitvallás alapja egy hármas szerkezetű, szentháromságos jellegű ősi római hitvallás. Ez a hármasság nemcsak a keresztségnél, hanem az evangéliumokban is megfigyelhető, Thomas Söding biblikus tudós szerint ugyanis már az Újszövetségben is láthatunk egyfajta narratív szentháromságtant. A keresztség esetében a hármas alámerítés a hűvétí szent három napra is utal, vagyis a megváltás reménye és a Szentháromság hite már a kezdetekben összekapcsolódott egymással.

Miért kell Istennek szentháromságosnak lennie azért, hogy meg tudjon jelenni a történelemben önmagaként? – tette fel a kérdést Görföl Tibor. Karl Barth svájci református teológus a kinyilatkoztatás eseményéből kiindulva állapította meg alaptételét: „Isten Úrként nyilatkoztatja ki önmagát”. Barth szerint amikor Isten megnyilvánul, mindig rejtve is marad. A rejtett, felfoghatatlan és végtelen Isten valóságosan nyilvánul ki úgy, hogy segít az embernek e kinyilvánulást elfogadni. Rejtve marad, mint Atya, megnyilvánul, mint Fiú, és mint Szentlélek segítséget nyújt.

Hiszek a Szentháromság egy Istenben

A hit alapkérdéseiről a nagybőjtben a Pázmányon

A Szentlélek azt a csodát valósítja meg, hogy a kinyilatkoztatás eseményénél jelen lehetnek valódi emberek. Az emberi világban ugyanakkor a különbözőség egyben szakadást is jelent, ám Istennél a szentháromsági személyek különbözősége nem hordoz magában ilyen elválasztottságot. Barth arra is rámutat, hogy Istennel kapcsolatban újkori értelemben nem lehet személyről beszélni, helyesebb lenne a létmód kifejezést használni.

Hans Urs von Balthasar szerint Istennek Szentháromságnak kell lennie ahhoz, hogy meg tudjon mutatkozni számunkra önmagaként, de e mellett ahhoz is háromságosnak kell lennie, hogy valamit teremteni tudjon úgy, hogy az ő végtelensége ne legyen korlátozva.

Ha Isten egy személyűként teremtené, akkor a világ csak ott létezhetne, ahol Isten nincsen, vagyis Istennek vissza kellene húzódnia ahhoz, hogy teret adjon a világnak. A háromságos Isten esetén lehetőség van arra, hogy a teremtés mintegy Istenben legyen. Balthasar szerint Istennek ahhoz is szentháromságosnak kell lennie, hogy végérvényesen és tartósan jelen tudjon lenni a történelemben, mert ha csak egy Isten lenne, akkor erre csak úgy lenne mód, ha Isten az anyagvilág részévé válna. Ez lehet az oka, hogy a tudósok szerint az egyistenhívő vallásoknál is meg lehet figyelni egyfajta belső differenciáltságot akkor, ha Isten és a világ kapcsolatáról szólnak. Ugyanakkor a szentháromságtannak

az újkorban igen mostoha sorsa volt, Karl Rahner SJ például úgy látta, ha a keresztény gondolkodásból kivennénk a Szentháromságot, sok minden változatlan maradna.

Görföl Tibor Gisbert Greshake dogmatikus meglátására utalva kiemelte, hogy a szentháromságtan a létezők, az emberek közötti viszonyra is rámutat. Ha arra a kérdésre keressük a választ, hogy mi az emberi személy, akkor annak megválaszolásához szükség lesz a Szentháromságba vetett hitre. Saint-Thierry Vilmos középkori francia teológus jutott arra a következtetésre, hogy az ember a lelki fejlődés egy bizonyos pontján belekerülhet a szentháromsági személyek közötti viszonyba. Keresztes Szent János azt mondta, hogyha az ember igazán mélyen elmerül a szeretet lángjában, akkor az ember olyan közel kerül Istenhez, hogy maga is részt vesz a Lélek lehelésében.

Görföl Tibor szerint elgondolkodtató, hogy a nagy keresztény misztikusok nem érték be ennél kevesebb. Párizsi Szent Mária (Maria Skobtsova, 1891–1945) a szeretetről szólva azt mondta, hogy a megtestesülés önküresítése nem Istentől idegen, másodlagos valóság, hanem olyasmi, ami a Szentháromságon belül is érvényesül, mert a szentháromságos személyek folyamatos lemondásban élnek a másik javára. A Fiú csak azt teszi meg a történelemben, amit a Szentháromság mindig is tett, ez pedig minden embert önzetlen, lemondó, nagylelkű szeretetre hív: Semmi sem lehet annyira szent és értékes, hogy Krisztus szeretetének nevében ne kellene készségesen lemondanunk róla azok javára, akiknek szükségük van rá.”

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita

Március 23-án az Országos Egyházművészeti és Műemléki Tanács (OEMT) tagjai, valamint az egyházi gyűjtemények munkatársai szakmai találkozón vettek részt, melynek során Bodajkra és Székesfehérvárra látogattak.

A szakmai napot szentmise indította a bodajki Segítő Szűz Mária-kegytemplomban, melynek az OEMT elnöke, Bábel Balázs érsek volt a főcelebránsa és szónoka. Mellette Varga Lajos, az OEMT titkára és Spányi Antal megyéspüspök, valamint a rendezvényen részt vevő paptestvérek és a helyi lelkipásztorok szolgáltak az oltárnál. Beszédében Bábel Balázs a művészi alkotások fontosságára hívta fel a figyelmet. Bár korszakokként újra és újra felmerül a képtisztelet-képrombolás kérdése, a teológia beszél az ember istenképiségről, sőt az Isten szépségéről. A szépre szüksége van az embernek. Az érsek Ferenc pápát idézte, aki pár héttel ezelőtt, művészekkel való találkozásán kifejezte, hogy az Egyháznak fontos küldetése a műalkotások létrehozása és azok megőrzése.

A szentmisét követően az elmúlt években felújított bodajki kegyhelyet mutatták be a helyi lelkipásztorok, Mórocz Tamás és Oravecki Attila.

A templom előtt a Magyar Szent Család (Szent István, Boldog Gizella és Szent Imre) csónakból kilépő szoborcsoportja, Pintér Balázs szobrászművész 2016-ban felállított műve fogadja az ide látogatókat, utalva a kegyhely legendájára.

A 2010-ben kezdődött felújítás során a kapucinus rend által emelt, 1742-ben felszentelt templom kívül és belül megújult. Az oltárokon és a feltárt falszakaszokon a barokk kori állapotot állították

vissza. A templom kegyképe az a Segítő Szűz Mária-ábrázolás, melynek egy változata a kapucinusok passauai templomában is nagy tiszteletben áll, és amelynek eredetijét, a ma Innsbruckban őrzött ké-

pet, Lucas Cranach festette. A kegyképet a kapucinusok már bodajki megtelepedésük után pár évvel, a templom helyén akkor állott kápolnában elhelyezték.

A volt kapucinus rendház folyosóján és az oratóriumban álló tárlókban kis kiállításon tekinthetők meg a kegyhely történetét bemutató, valamint az itteni gyógyulásokhoz kötődő votív tárgyak, offerek. Jelenleg itt láthatók időszakos kiállításokként a magyar koronázási jelvények másolatai is. Az el-

Feltáru a múlt

Szakmai napot rendeztek az egyházi gyűjtemények munkatársainak

mult években zajlott munkálatok során a templom orgonáját is felújították – huszonhat regisztere lehetőséget nyújt mű-

kalmával a szentmise bemutatására.

A szentkút környékét is teljes körűen felújították az el-

vészi előadásokra is. Szerencsén megőrződött a templom liturgikus kottaanyaga, egészen az 1700-as évek elejétől. A templom szentélye alatt már a kapucinusok is kriptát alakítottak ki, mely most átalakítva urnametóhként szolgál.

A templom melletti területet is rendezték, tágas, füves tér és kényelmes kiszolgáló helyiségek állnak a vendégek rendelkezésére. Immár állandó, krómacélból készült, baldachinnal fedett külső oltár szolgál a zarándokok al-

mult években. Meleg vizű forrása ugyan a környékbeli bányák tevékenysége miatt hosszú időre elapadt, de remélhető, hogy pár év múlva újra felbuzog.

Az 1904-ben felállított, két világháborút is szerencsén átvészelt Zsolnay-kerámia Magyarok Nagyasszonya-szobor ma is a kút fölött áll, jelezve évszázadok zarándokainak hitét és háláját.

Miután a szakmai nap résztvevői lelki, szellemi és testi táplálékkal is töltöztek

Bodajkon, Székesfehérvárra indultak tovább, ahol a Magyar Szent Család-zarándokút további állomásait tekintették meg vezetéssel. Az Egyházmegyei Múzeumban Pásztor Katalin művészettörténész, a Püspöki Palotában Mózy György, az egyházmegyei levéltárának vezetője, a tavaly átadott Egyházmegyei Látogatóközpontban Smohay András, a múzeum igazgatója kalauzolta körbe a vendégeket.

Ezután a szakemberek a még részben felállványozott székesegyházat tekintették meg, ahol két rövid beszámolót hallgathattak az elmúlt években ott folyó restaurálási munkálatokról. Smohay András felelevenítette, hogy a templom felújítását egy váratlan esemény indította el: 2014-ben a templom párkányzatából egy jelentős méretű darab lezuhant, és a tető beázott. Ennek gyors kijávitását követően kezdődtek meg a tervezett helyreállítási munkák, melyek során, 2016 és 2018 közötti régészeti feltárára is sor került. A komplex, több éven át tartó, sok szakembert igénylő munka gördülékeny lebonyolítása céljából kialakítottak egy egységes kódrendszert és adatbázist, melyben az értékleltárból kiindulva vitték fel az egyes műalkotásokat és rögzítették az egyes munkafolyamatokat a talajradaros vizsgálattól a restaurálási dokumentációig.

A mai székesegyház legkorábbi elődje egy, a 13. században emelt centrális templom, mely a mai épület nyugati (délnyugati) oldalánál állt, és amelyet később több fázisban bővítettek kelet (északkelet) felé. Ennek emléke a két középkori eredetű torony, mely

ma is szerves része az épületnek. A mai székesegyház, mely eredetileg plébánia-templomnak épült 1758–1768 között, barokk stílusú.

A templom festészeti alkotásainak restaurálásáról Jeszeniczky Ildikó festő-restaurátor művész tartott beszámolót. A freskókat Johann Cymbal készítette, aki Szent István király életéből vett jelenetekkel, illetve Szent Imre és Szent László alakjával díszítette az egyes boltszakaszokat. Mint a szakember elmondta, a jelenlegi restaurálás előtt a 19. és a 20. században is szükség volt már a freskók helyreállítására, így az eredeti barokk alkotást már több réteg átfestés takarta. Annak, hogy a freskók ennyire rossz megtartásúak, az lehet az oka, hogy Cymbal vékony vakolatrétegre dolgozott, ami túl gyorsan száradt, és ezáltal nem tudott a pigmentréteg megfelelően a vakolathoz kötődni.

Néhány érdekesség is kiderült a barokk művész munkamódszeréről, például, hogy a mellékalakokhoz használt sablonokat áttűkrözve többször is felhasználta a boltozatot; illetve hogy a karakteres arcok mögött feltehetően kortársak portréi rejtőznek.

Azzal, hogy a korábbi restaurálások és átfestések nyomai most eltűnnek, Cymbal sokkal árnyaltabb és világosabb koloritú kifestése ragyoghat fel a székesegyházban.

A szakmai út résztvevői végül az állványokról közelről is megtekinthették a restaurálás közben a freskókat.

Forrás és fotó:
Országos Katolikus
Gyűjteményi Központ

A Mária-útról nyílt kiállítás Szombathelyen

Egyedülálló spirituális élményt kínál a Mária-út, amelyről március 28-án nyílt kiállítás Szombathelyen, a Brenner-iskolában.

A kiállítás megnyitón Székely János püspök a diákok és tanárai figyelmébe ajánlotta a zárándoklatot és a zárándoklás élményét.

Fiatalkori emlékei közül a főpásztor egy lengyelországi zárándoklatot idézett fel, amikor több ezren mentek Częstochowába. Nemcsak az egyes településeken élők lelkesedése, hanem az úton mondott imádságok, beszélgetések is mély hatást tettek rá.

A szombathelyi megyéspüspök bátorította a megnyitón jelen lévő diákokat, hogy ők is induljanak zárándoklatra. „Krisztusnak mindenkivel van terve, ezt belerejette a szívünkbe. A mi dolgunk ezt megtudni, megvalósítani. Ebben segíthet a zárándoklat.”

Miben különbözik egy zárándoklat a kirándulástól? – ezt a kérdést tette fel beszédében

Galgócziné Szabó Zsófia, a Mária Út Közhasznú Egyesület koordinátora. Ismertette: a vándorkiállítás a Mária-út néhány települését,

azok értékeit mutatja be fotókkal, rövid szöveggel, kiegészítve mindezt lelkeségi gondolatokkal.

A kiállítás április 25-ig tekinthető meg.

Forrás és fotó:
Szombathelyi Egyházmegye

Kaszap István születésének évfordulóján

Tiszteletre méltó Kaszap István szent életű kispap, jezsuita novícius születésének 106. évfordulóján, március 25-én Székesfehérváron, a Prohászka-templomban mutatott be szentmisét Spányi Antal megyéspüspök a város és az egyházmegye megjelent papságával. A szentmise keretében a főpásztor Ferenc pápához csatlakozva ajánlotta Oroszországot és Ukrajnát a Szűzanya Szép-lőtelen Szívének.

A Székesfehérvári Egyházmegye kiemelkedő ünnepén a Prohászka Imaszövetség tagjai, a cserkészek, a hittanások, a ministránsok és a katolikus iskolák tanulói is részt vettek.

Tóth Tamás plébános köszöntőjében arra hívta fel figyelmet, hogy Kaszap István a kihívásokkal teli pillanataiban is meg tudott maradni Istenben. Ezt kell eltanulnunk

Kaszap Istvánról, akit, amikor belépett a jezsuita rendbe, lélekben novíciustársává fogadott. Komolyan foglalkozott Kaszap István életrajzával, és kiderült, hogy több szerzetes-társa is Kaszap István segítségével éli meg hivatását.

Koronkai Zoltán atya Ferenc pápa *Christus vivit*, vagyis a Krisztus él kezdetű pápai dokumentumáról szólva ki-

ember volt, mint ti vagytok, fiatalok, ezért belőletek is lehet szent.

A szentmise szónoka megemlékezett a 2015-ben meghirdetett „Van célom” mottójú Kaszap István-emlékévről is. Amikor Kaszap Istvánnak nem volt elég jó bizonyítványa ahhoz, hogy pap, majd szerzetes legyen, akkor egy jezsuita tanára biztatására célja érdekében komoly erőfeszítéseket tett, és sikeres tanulóvá vált. Sokat segítettek neki a lánglelkű püspök, Prohászka Ottokár írásai, mint fiatal, a jezsuita rendbe készülő novíciusnak – mondta Koronkai Zoltán. – A *Christus vivit* írásában Ferenc pápa hangsúlyozza, hogy mennyire fontos a jó döntés. Az ifjúkor teendőinek egyike, hogy nagy döntéseket kell hozni az életút szempontjából, mert ekkor kell pályát választani, házastársat, hivatást keresni.

„Kaszap István példakép és közbenjáró, közel van hozzánk, és inspirál bennünket, ha hozzá fordulunk” – fejezte be szentbeszédét Koronkai Zoltán SJ.

A szentbeszédet követően Spányi Antal püspök Ferenc pápához csatlakozva Oroszországot és Ukrajnát a Szűzanya oltalmába ajánlotta, és imádkozott a világért.

A szentmise végén a főpásztor vezetésével az ünnepelő közösség, számos zárándok, fiatal, valamint a Prohászka Imaszövetség tagjai Kaszap István sírházhoz vonultak.

A jelenlévők együtt imádkoztak Kaszap István mielőbbi boldoggá avatásáért, és közbenjárását kérték hazánkért.

Forrás: Székesfehérvári Egyházmegye
Fotó: Kovács Marcell

tőle, hogy Istent mindig a jelenben keressük.

„Kaszap István életének máig ható tanulsága: hogyan éljük meg keresztjeink hordozását, Krisztus követését” – hangsúlyozta Spányi Antal püspök, aki paptestvérei mellett örömmel köszöntötte Koronkai Zoltán viceposztulátort, a Kaszap István boldogáavatási ügyéért felelős jezsuita szerzetest.

„Kaszap István a tiétek! – kezdte a fiatalokhoz forduló beszédét a szerzetes. – Tíhozátk áll a legközelebb, hiszen cserkész volt, egy közületek.

A viceposztulátor személyes élményeit is megosztotta

A gyermek Isten ránk bízott ajándéka

Egyházmegyei óvodák szakmai napja Ajakon

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye fenntartásában működő óvodák szakmai napját tartották március 26-án Ajakon, a Kultúra Házában, valamint a Tamási Áron Katolikus Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, Óvoda és Bölcsőde óvodájában. A szakmai napon Palánki Ferenc megyéspüspök szentmisét mutatott be a köznevelési intézmények iskolalelkészével az ajaki Nagyboldogasszony-templomban.

A találkozón több mint száz óvodapedagógus vett részt, továbbá a köznevelési intézmények vezetői, lelki vezetői; Türk László oktatásszervezési és Némethné Székely Julianna tanfelügyeleti főigazgatók (EKIF); Törő András püspöki irodaigazgató, Németh István nyíregyházi káplán, valamint Ragány Adrienn, Ajak város polgármestere.

Némethné Székely Julianna, Ragány Adrienn polgármester, majd Rozinka Mihály intézményvezető köszöntötte a nevelési intézmények munkatársait.

A katolikus óvoda érték-közvetítő szerepe, lehetőségei című előadásában Sustyák Anna óvodai szakértő, szaktanácsadó, a debreceni Svetits Katolikus Óvoda alapítója,

korábbi vezetője arra hívta fel a figyelmet, mennyire meghatározók a gyerekek életében az óvodáskori évek.

Sustyák Anna fontosnak tartotta kiemelni azokat az érzelmekben hozzáadott értékeket, amelyek meghatározzák az óvodapedagógus munkáját: „Legyetek bátrak, remény-nyel és hittel érzékeljétek a hivatásotok lényegét, hiszen mindennap tartóra tett gyertyaként életek a napjaitokat a kollégáitok és az óvodás gyermekek között.” Óvodáinkban a gyermeket áldásnak tekintjük. A gyermek Isten ránk bízott ajándéka, szüleinek drága kincse, amely érték az óvodapedagógus és a szülő előtt fokozatosan tárul föl – mondta az óvodai szakértő.

Ezt követően nyolc munkacsoportban különböző mű-

helyfoglalkozásokon vehettek részt az óvodapedagógusok.

A műhelymunkák ideje alatt a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye köznevelési intézményeinek vezetőit, lelki vezetőit Némethné Székely Julianna és Türk László főigazgatók közös gondolkodásra hívták. Az egyházmegye fenntartásában lévő tíz köznevelési intézményt több intézményegység: két bölcsőde, nyolc óvoda, tíz általános iskola, négy középiskola és két kollégium alkotja. Az intézményvezetők és az iskolalelkészek többek között arra keresték a választ, hogy a felmerülő problémákban hogyan tudják egymás munkáját segíteni.

*

A program második felében Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök az iskolalelkészekkel a helyi római katolikus templomban celebrált szentmisét. Szentbeszédében kiemelte: „Félig-meddig megismerni Jézust, az ő tanítását, és abból válogatni – valamit elfogadni, valamit nem –, nem ér semmit, nem vezet sehová, nem tesz igaz emberre. Jézus a kinyilatkoztatás teljességét hozta el a világra.”

Az óvodapedagógus-mesternek a kisgyermek a tanítványa. A kicsi gyermekek szíve, értelme még nyitott könyv, ahová lehet írni bármit. Ezért is nagy az óvodában dolgozók felelőssége.

A szakmai nap hálaadó imával zárult, amelyet Törő András atya vezetett.

Szöveg és fotó:
Kovács Ágnes

Katolikus óvoda épül Jászárokszálláson

Letették az újonnan épülő katolikus óvoda alapkövét Jászárokszálláson március 26-án. Az ünnepi eseményt megelőzően hálaadó szentmisét mutatott be Kiss Csaba plébános a helyi Szentháromság-templomban.

Szentbeszédében Kiss Csaba emlékeztetett arra, hogy a helyiek már régóta szeretnék ezt az óvodát, hiszen a jövőt az iskolával, óvodával, kápolnával, imádsággal, hittel, kultúrával lehet építeni.

Felmerül mindenkiben a kérdés, milyen lesz ez az óvoda, kik lesznek majd benne, kik fognak nevelni, tanítani. De ami igazán lényeges, az mégiscsak a hit saját életünkben való megélése és annak továbbadása – fogalmazott.

A szentmise végén megáldották a Szent Családot ábrázoló szobrot, amelyet később a megépült óvodában helyeznek majd el.

A szertartást követően az ünnepelők az épülő óvoda helyszínére vonultak, ahol már jól láthatók az alapozás megkezdett munkálatai.

Gergely Zoltán polgármester beszédében elmondta: infrastrukturális fejlesztéseket fognak végezni az utcában, hogy az óvoda jól működhessen, beleértve a megfelelő számú parkolóhely biztosítását is. A városvezető kiemelte továbbá, hogy az épülő intézmény jelentős terheket vesz majd le a meglévő két ön-

kormányzati óvodáról. Rámutatott: a szülők hálásak lehetnek az Egyháznak azért, hogy Árokszálláson megvalósul ez az óvoda. Távlatokat nyit a többi óvoda előtt is: a felzárkózta-

tásban régi álmuk, hogy idegen nyelvet tanítsanak az óvodákban.

Pócs János országgyűlési képviselő beszédében úgy fogalmazott, hogy az egyházi fenntartású óvoda attól több, hogy a gyermekek lelkében a hit magját is elvetik. Ez pedig azért fontos, mert a mai világban hajlamosak vagyunk azt hinni, csak annak van értéke, ami látható, megvehető. „Erős hittel a szívünkben szebb, sikeresebb életet fognak élni ezek a gyermekek” – hangsúlyozta a politikus.

A négy csoportos óvoda 850 millió forintból épül föl, a magyar kormány támogatásával.

Federics Róbert
Fotó: Egri Főegyházmegye

Mindennap velünk van a félelem

Interjú Visvaldas Kulbokas kijevi nunciussal

Ukrajna apostoli nunciusa, a 47 éves litván Visvaldas Kulbokas Kijevben maradt, miközben a lengyelen kívül minden nagykövetség munkatársai elhagyták az ukrán fővárost. Véleménye szerint nincsenek meg a minimális biztonsági feltételek a pápa látogatásához. Kulbokas tavaly szeptember 7-én érkezett Kijevbe, korábban más megbízatásai mellett 2009 és 2012 között volt nunciusi titkár is Moszkvában. Diplomáciai csatornákon keresztül azt kérte Moszkvától, hogy védelmezze azokat, akik a leggyengébbek.

– Várták, hogy Oroszország támadásba lendül?

– Nem. Az év elején láttunk csapatmozgásokat az országhatároknál, és akkor megértettük, hogy fel kell készülnünk a legrosszabbra.

Korábban nem tudtam volna elképzelni, hogy valóban eljuthatunk egy ilyen méretű konfliktusig.

– Kijev napok óta félelemben él. Milyen most a helyzet?

– Ha más városokkal, Harkivval vagy Mariupollal, a mindeddig legnagyobb árat fizető mártírvárossal hasonlítjuk össze, akkor jobb. Mariupolban háromszázezren éltek, a főváros után a legnagyobb város, és már semmi nem maradt belőle. Nincs áram, víz és gáz. Kijevben van elektromos áram és fűtés, még van néhány nyitva tartó üzlet, és az emberek kijárnak vásárolni. Érkeznek humanitárius segélyek is más régiókból és külföldről.

Ezzel együtt mindennap velünk van a félelem: rakéták repülnek a fejünk felett, állandóan szól a sziréna. Akik maradtak, már hozzászoktak, de egyre nagyobb bennük a stressz, a szorongás.

– Tud beszélni a délkeleti, a konfliktustól jobban sújtott városok egyházi vezetőivel?

– Beszéltem Harkiv katolikus segédpüspökével, akinek egyházmegyéjéhez tartozik Mariupol is, és azt mondta, hogy a kápolnából csak egy misekönyvet sikerült kimenteni. Mindent leromboltak, elraboltak, mint sok más templomból és kápolnából is. Mariupolban az emberek már tizennégy napja elvesztettek

minden kapcsolatot a családtagjaikkal, nem lehet tudni, életben vannak-e egyáltalán.

Szörnyű látni a mariupoli emberek szenvedését, és amikor olyan emberekről látok fotót, akiket sikerült megmenteni, evakuálni, akkor sírva fakadok, és a szívem mélyén azt kérdezem: Miért ez a sok fájdalom? Ki volt képes ilyet okozni? Nem értjük, milyen célok lehetnek fontosabbak a gyerekek, várandós anyukák, betegek, idősek életénél.

– Kezdetben illúziónak tűnt, de a tárgyalások aztán – ha nehézkesen is – folytatódtak. Úgy tűnik, most megint holpontra jutottak. Ön bizakodik?

– Nem tűnik logikusnak, hogy csak úgy véget érjen ez a háború, ha már elkezdődött. Inkább az a logikus, hogy az egyik fél belátja, nem képes elérni a célját, mert komoly problémái vannak, és ezért felgyorsulnak a tárgyalások. Nagyon fontos a spirituális aspektus.

– Ferenc pápa „embertelen és szentségtörő” háborúnak nevezte a konfliktust és folyamatosan a békéért való imádságra hív.

– Nagyon fontos a felhívása, mert az imádság egyik célja, hogy mindannyiunk szíve megtérjen. Enélkül a belső változás nélkül a konfliktusban részt vevő politikusok nem változtatnak azon az álláspontjukon, amely a háborúhoz vezetett, és nem tudunk kikerülni az erőszak és a halál örvényéből. Az imádság erős spirituális fegyver. Amikor a nunciátúrán misét mutatok be, azokért is teszem, akik az óvóhelyeken rejtőznek, akiket bombáznak, a szomszédok gyerekeikért.

A háború szenvedést, halált és pusztulást okoz. Az ukrán keresztények egységben tiltakoznak a szörnyűség ellen.

– Nagy vihart kavartak Kirill moszkvai pátriárka szavai, aki „metafizikai jelentőségű” háborúról beszélt annak érdekében, hogy megküzdjenek a Nyugat bűneivel, kezdve a Pride-felvonulásokkal.

– Nem akarom kommentálni ezeket a kijelentéseket, inkább arra szeretnék emlékeztetni, hogy az egyházak és vallási szervezetek ukrán tanácsa – amely egyesít minden keresztény felekezetet, a muszlimokat, a zsidókat – nagy egységet mutat. Azt nem mondhatom, hogy minden

ukrán pap és püspök tökéletes, teljes egyetértésben elutasítja ezt a háborút, de minden vallás legfelsőbb képviselői világosan hallatták a hangjukat a konfliktus ellen.

– A pápa a Fatimai Szűzanya kérésének megfelelően úgy döntött, hogy felajánlja Oroszországot és Ukrainát Szűz Mária Szeplőtelen Szívének, és arra hívott minden püspököt az egész világon, hogy ugyanezt tegyék. Mit jelent ez a gesztus?

– Nagyon erős spirituális fegyver ez, hálás vagyok érte a pápának. A világ minden részéről árasztottak el kérek, hogy a pápa tegye ezt a különleges felajánlást. Az ukrán püspöki konferencia is kérte. Tudom, hogy sok ilyen üzenet érkezett közvetlenül a Vatikánba is. Amikor a szenvedő gyerekeket látjuk, nem értjük, hogy alakulhatott ki egy ilyen háború a huszonegyedik században.

Maga a háború sátáni találmány, és az Úr megengedte a Sátánnak, hogy cselekedjen. Az egyetlen fegyver a Sátán, a nagy megosztó ellen a lelki fegyver, és a legjobb ügyvéd Szűz Mária, aki mindenki édesanyja, különösen a meggyilkolt és megcsonkított gyerekeké és a menekülő anyáké. Jó döntés bizalomteli és bűnbánó szívvel Máriára bízni magunkat, mert ő az, aki eltiporja a kígyó fejét.

– A konfliktus kezdetén nem sikerült humanitárius folyosókat kialakítani, aztán valahogy ez lehetővé vált.

– A Szentszék kezdettől fogva kérte a folyosókat, és már közbenjárt néhány részletkérdésben is, mint például abban, hogy közvetítsen néhány különleges kérést főként a gyermekeket illetően, az árvaházak védelméről kezdve az evakuáció lehetőségéig. Ezekben az esetekben diplomáciai csatornákra van szükség.

– Mi volt a válasz?

– Figyeltek a kérésünkre, és már ezért is hálás vagyok.

– Mit tesz az ukrán egyház a menekülők megsegítéséért?

– Nagy mozgolódás van ebben a kérdésben. Az egyik plébánia engedélyt kapott, hogy gyűjtőpontot létesítsen, egybegyűjtse és szétválogassa

„Az egyetlen fegyver a Sátán, a nagy megosztó ellen a lelki fegyver, és a legjobb ügyvéd Szűz Mária, aki mindenki édesanyja”

a segélyeket Kijevben, a Szent Miklós-templomban (amelyet az állam még nem adott vissza a katolikus közösségnek). Sok pap és világi hívó segít ebben. Az ország két karitász-szervezete nagy munkát végez. Ha napközben az emberek nem is tudnak szabadon mozogni, nagyon sok az önkéntes, akik összegyűjtik és szétosztják az adományokat. Nagyon sok ember van, aki segítene evakuálni a civileket, főleg a gyerekeket, de sajnos nem ér oda, mert meghal a bombázásokban.

– Kijev polgármestere, Vitalij Klicskó meghívta Ferenc pápát, hogy látogasson el a városba. Lehetséges ez az utazás?

– Az elmúlt napokban átadtam az államtitkárságnak a polgármester meghívását. Nagyon szép és jelentőségteljes lenne, ha eljönne közénk a pápa, de a püspökökkel hosszan gondolkodtunk ezen, és sajnos egyáltalán nem könnyű ebben a helyzetben megszervezni a látogatást. Egy dolog a megfelelő óvintézkedésekkel, biztonságos járművekkel elérni Kijevig, ahogyan néhány európai vezető tette, hogy zártkörű találkozókon vegyenek részt és igyekezzenek előmozdítani a tárgyalásokat, és más dolog, ha a pápa jönne titokban, rejtőzködve. Ez nem lehetséges. Legalább egy minimális fegyverszünet elengedhetetlen ehhez, a pápa miatt és azok miatt az emberek miatt is, akik részt vennének a közös imádságban.

Ha ezek a feltételek nem teljesülnek, jelenleg nehéz megvalósítani a látogatást, a biztonság veszélyeztetése nélkül.

– Ön a konfliktus kezdete óta Kijevben tartózkodik. Fél?

– A munkatársaimmal együtt igyekszem betartani minden óvintézkedést. Amióta kitört a háború, nem használjuk a Kijev központi negyedében található nunciátúra felső szintjeit, és azokat a szobákat sem, amelyeknek az utcára nyílik az ablakuk, mert támadás estén ezek a legveszélyesebb helyek. Mindennap a földszinten alszunk, és ott mutatjuk be a szentmisét. Amikor azt halljuk,

hogy a városnegyedhez nagyon közel volt robbanás, és megszólalnak a szirénák, akkor lemegyünk az alagsorba, ahol viszont nem lehet éjjelnappal élni.

A háború kérdőre von mindenkit, hívókat és nem hívókat egyaránt.

Az egyik nap a nunciátúrán dolgozó nővérek elmesélték, mit álmódott egy nem hívó ember, nagyon fontos álom volt.

– Miért fontos?

– Ez az ember álmában éjszaka a félig lerombolt utcákon, a családtagjait kereste. Egyszer csak a keresztre feszített Jézussal találkozott, akire rálöttek az orosz katonák. Szívében elítélte azokat a katonákat és azt kérte Jézustól, védje meg őt és segítsen megtalálni a családtagjait. Jézus azt mondta neki: „Döntsd el, te is löni akarsz rám, vagy azt akarod, hogy megvédjelek.” Felébredt és megértette, mit jelent ez a furcsa kérés.

Meg volt győződve, hogy különb az oroszoknál, de az Úr megértette vele, hogy nem így van, hanem választania kell: olyan akar-e maradni, mint mindenki más, vagy meg akar térni és meg akarja-e változtatni a szívét.

Azt mondta ez az ember, hogy az álom megváltoztatta őt. Példaértékű tanúságtétel ez, mert segít megérteni a háború spirituális aspektusát, amely mindenkit faggat, hívókat és nem hívókat, és azt kérdezi tőlünk: „Mit teszek én, kivel vagyok?” Jézus azt mondja, egyetlen atyánk van a mennyben, és ezért mindannyian testvérek vagyunk. Ha ez így van, akkor nemcsak a harctól, hanem a felebarát befektetésétől, elítélésétől is távol kell tartanunk magunkat. Nemcsak azoknak kell bejárniuk a megtérés hosszú útját, akik a háborút okozzák, hanem nekünk is, akik olykor hajlamosak vagyunk jobbnak, igazabbnak tartani magunkat másoknál. Azon keresztül, ami most történik, az evangélium útelágazás elé állít minket, és azt kérdezi: „Hiszed, hogy testvére vagy a többieknek? Hiszed, hogy Isten mindannyiunk atyja?”

Forrás: Famigliacristiana
Fotó: Nunciaturekyiv.org
Fordította: Thullner Szusanna

Jézus újjáteremt, gyógyít és életet ad

Udvardy György érsek szentmisét mutatott be Rómában

A Szent Péter-bazilika Magyarok Nagyasszonya-kápolnájában mutatott be szentmisét Udvardy György veszprémi érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) alelnöke március 29-én, kedden reggel.

A szentmisén koncelebrált Németh Norbert, a Pápai Magyar Intézet (PMI) rektora; Takács István, a Veszprémi Főegyházmegye általános helynöke; Vértessaljai László SJ, a Vatikáni Rádió magyar adásának vezetője és Lőw Gergely, a PMI doktorandusza.

Udvardy György érsek hivatalos látogatásra érkezett Rómába, ahol a Veszprémi Főegyházmegye aktuális római ügyeit intézi, különösképpen is Bódi Mária Magdolna fiatal munkáslány boldogáavatásának eljárását igyekszik előremozdítani. A napi evangéliumra utalva, mely a harmin-

nyolc éve beteg ember meggyógyítását meséli el, a főpásztor hangsúlyozta: az emberiséget jelképezi ez a beteg ember. Jézus az, aki a megváltásban mellénk társul és emberünk lesz. Nem egyszerűen belevisz a gyógyító vízbe, hanem a szavával teremt újjá, gyógyít, és életet ad. Jézus tanítása az idei bűnbánati időben is megtérésre hív, és segít: Isten igéje mindig gyógyít – mondta homíliájában Udvardy György.

A Szent Péter-bazilika altemplomában található Magyarok Nagyasszonya-kápolnát VI. Pál pápa javaslatára alakították ki, és 1980. október 8-án szentelte fel II. János Pál pápa. Ebben a kápolnában minden kedden reggel magyar nyelvű szentmisét tartanak, a Rómában élő magyarok és az örök városba zarándoklók részvételével.

Forrás: PMI
Fotó: Merényi Zita

A Jóisten áldását érezzük nehézségeink közepette is

Beszélgetés a nyolcgyermekes Tóthalmi házaspárral

(Folytatás az 1. oldalról)

Fecó már korábban is járt a hittanos alkalmakra, ott találkoztunk először. Meghatározó pillanat volt, amikor nem sokkal később, egy közösségi szülinapozáson többeket ünnepeltünk, és valahogy egymás mellé keveredtünk. Nagyon jól beszélgettünk, könnyen egymásra hangolódtunk.

Tóthalmi Ferenc: Nekem két dolog jutott most eszembe. Az egyik, hogy abban az évben december 21-én színházba mentünk, és nagy élmény volt, hogy együtt lehettünk. A másik, hogy Hajni a kecskeméti megyei kórházban dolgozott, én pedig a szomszédban laktam. Ügyeletek idején többször meglátogattam, és hosszan beszélgettünk. A beszélgetéseink alapvető élmények voltak számunkra a kezdeti időszakban, éreztük, hogy lelkileg azonos hullámhosszon vagyunk. Örültünk egymásnak.

– Ezek szerint nem telt bele sok idő, és már a házasságra gondoltak?

T. F.: A kapcsolatunk alakulása egy folyamat volt, nem annyira szerelem első látásra. A szerelem később alakult ki bennünk. A plébánián a közösségi alkalmak, a közös szolgálatok természetes közeget jelentettek a barátságunk kibontakozásához. A kapcsolatunk időközben egyre inkább elmélyült, és érzelmi-leg átalakult.

– Mikor házasodtak össze?

T. P. H.: Négy év ismeretség után, 2006-ban.

– Nagycsaládból származnak?

T. P. H.: Háromgyermekes családból származunk mindketten.

– Kezdetől fogva sok gyereket terveztek?

T. F.: Három-négy gyerek volt az elképzeléseinkben, ennyit biztosan szerettünk volna. Ebben egyrészt az motivált bennünket, hogy mindketten nagycsaládba születünk, másrészt az, hogy a plébániai közösségünkben is sok volt a három-négy-ötgyermekes család.

T. P. H.: Az én szüleim elváltak, de sokat jelentett, hogy mindkettőnknek volt pozitív mintánk azzal kapcsolatban, hogy a nagycsalád élhető. Az, hogy most nyolc gyermekünk van, menetközben alakult így. Egy-egy baba érkezése után soha nem éreztük azt, hogy nem akarunk több gyereket. Ott volt bennünk a vágy és a nyitottság a következő gyermek iránt.

– Tizenhat évi házasságuk alatt nyolc gyermekük született. Ezek szerint soha nem gondolkoztak úgy, mint a mai házasok – vagy gyakran inkább élettársak – közül sokan, hogy először legyen otthon, kocsi, nyaralás, közösen élt évek, aztán majd jöhetnek a gyerekek.

T. P. H.: Csak akkor költöztünk össze, amikor összeházasodtunk. Először édesanyámnál laktunk, aztán egy huszonnyolc négyzetméteres önkormányzati lakásban; lényegében albérlésben kezdtek a közös életünket. Én ekkor huszonhét éves voltam, Fecó huszonkilenc. Úgy gondoltuk, nem szeretnénk sokat várni a családalapítással, bármikor jöhet a baba, és az első jött is

nem sokkal az esküvő után. Szeretnünk volna autót, és mire megszületett a gyermekünk, lett is. Az életünkben azt tapasztaltuk, és tapasztaljuk ma is, hogy ahová az Isten báránykát ad, oda legelőt is. A második gyerekünk már a saját otthonunkba érkezett. Anyagi szempontból nem volt szülői háttérünk, mindig magunk igyekeztünk megteremteni, ami a családunk számára szükséges. A férjem sokat dolgozik, mivel én a gyerekek miatt már tizenöt éve itthon vagyok. Eddig még nyaralni is eljutottunk a gyerekekkel minden évben. Érezzük Isten kegyelmét. Soha nem bővelkedtünk az anyagi javakban, de amire szükségünk volt, az valahogy mindig megérkezett.

T. F.: Ami a kérdésében említett fontossági sorrendet illeti, mi más-hogyan gondolkodtunk erről. Meg sem fordult a fejünkben, hogy a gyerekek érkezése előtt mindenképpen egzisztenciát kellene teremtenünk. Hittünk abban, amit Hajni is mondott, hogyha vállaljuk a gyerekeket, Isten biztosan megadja azt is, ami a felnevelésükhöz szükséges. Így is történt. Mindig akkor kaptuk meg a Jóistentől, amire szükségünk volt, amikor igent mondtunk egy újabb babára. Amikor a huszonnyolc négyzetméteres albérlésben laktunk, és a második gyermekünket vártuk, egyszer csak adódott egy olyan munka, melynek révén egy ötvenkilenc négyzetméteres új lakásba költözhettünk. Az évek múlásával hat főre gyarapodott a családunk. Az ötödik baba érkezésekor költöztünk a jelenlegi otthonunkba. Ahogy tovább nőtt a létszám, és a gyerekek egyre idősebbek lettek – a nagyobbak most kamaszkodnak –, ezt a családi házat is szűkösnek éreztük. Úgy gondoltuk, nagyobb életterre lenne szükségünk, így belefogtunk a ház bővítésébe. Érdekes, amit az egyik szerzetes barátom mondott: két fiatal összeházasodik, vállalják a gyerekeket, és ahelyett, hogy csődbe mennének, egyre csak gyarapodnak. Mi ezt tapasztaljuk az életünkben. Persze ez nem jelenti azt, hogy nincsenek nehézségeink, de mindig érezzük a Jóisten áldását.

T. P. H.: Nem egyszerű nyolc gyermeket nevelni, sok áldozattal jár, de semmit sem csinálnék másként. Nagy segítség nekünk, hogy ott van a plébániaközösség, és benne sok nagycsaládos szülő, akik hasonlóképpen gondolkoznak, mint mi. Ez megtartó erő, hiszen látjuk, hogy nem vagyunk egyedül a nehézségeinkkel. Örülünk, hogy a gyerekeinknek is vannak ott barátaik.

– A plébániaközösség egyfajta védőhálót jelent Önöknek?

Mindketten: Igen, mindenképpen!

– Nyolc gyermek biztosan rengeteg örömet ad, de problémákkal, feszültségekkel is járhat a nevelésük, ami időnként akár kettejük között is gondokhoz vezethet. Hogyan próbálják kezelni ezeket a helyzeteket?

T. P. H.: Előfordul, hogy haragszunk valamiért, de tudunk bocsánatot kérni egymástól, ami nagyon fontos. Nem mindig egyezik a véleményünk a neveléssel kapcsolatban, de törekszünk arra, hogy a gyerekek ezt ne lássák, inkább négy szemközt beszéljük meg az ilyesmit.

T. F.: A gyereknevelésben rengeteg a lehetőség az elbukásra, de igyekeztünk mindig felállni ezekből. Nem túl gyakran, de előfordult, hogy amikor túl sok volt a feszültség, kimentem a kertbe kicsit füstölögni. Ez segített megnyugodnom.

T. P. H.: Ez is egy megoldási stratégia. Fecónak jó, ha ilyenkor sétál egyet. Máskor meg ő tartja a frontot a gyerekeknél, és én tudok elvonulni. Mindig megbeszéljük az ilyen helyzeteket. Kölcsönösen igyekeztünk segíteni egymásnak. Mostanában különösen nehéz időszakot élünk. Belevágtunk a tetőtér beépítésébe, fél évvel ezelőtt megérkezett a nyolcadik gyermekünk. A nagyobbak is rengeteg változáson mennek keresztül, sok köztük a konfliktus. Egyensúlyban kellene tartanunk a lelkivilágukat, s e közben mindenre és mindenkire oda kell figyelniük. Szinte lehetetlen, hogy mindenre jusson idő és energia. A gyerekeket bevonjuk az itthoni feladatokba, a nagyok segítenek a kicsiknek, de az eltérő korosztályok miatt is akadnak feszültségek, és nagy létszám miatt is.

– És ezeket a helyzeteket mindig meg kell oldaniuk valahogy...

T. F.: Nagyon lényeges a logisztika: reggel közösen készítjük össze a gyerekeket, én viszek mindenkit óvodába, iskolába, Hajni marad otthon a kicsivel. És ott van még az építkezés is... Előfordul, hogy valamelyik kamasznak lelki gondjai vannak. Ilyenkor időt kell szánnunk arra, hogy leüljünk vele és meghallgassuk. Rádásul jó lenne, ha csak órá tudnánk figyelni, nem pedig arra, hogy az egyiket pelenkázni kell, a másik vizet kér, a harmadik játszani szeretne. Nagyon érdekes dolgok derülnek ki ilyen alkalmakkor. A tizenkét éves, kamaszkodó nagylányunk például időnként piszkálta a kisebb testvérét, bezárkózott, duzzogott... Mi lehet emögött? Amikor megnyílt, kiderült, hogy az egyházi iskolai közösségben nehéz megélnie a mi „másságunkat”, azt, hogy sok testvére van, és azt is, hogy keresztény.

– Ezt nem igazán értem. Egy katolikus iskolában?

T. F.: Az egyházi iskolákba sem csak keresztény családok gyerekei járnak. Mi rendszeresen visszük a gyerekeinket misére, közösen imádkozunk velük. Az iskolában viszont voltak, akik gúnyolták emiatt, ezért azt mondta, nem akar velünk misére jönni, sem együtt imádkozni, nem akar kilógni a sorból. Az ilyen nehézségeket csak akkor tudjuk kezelni, ha időt szánunk rájuk. De persze minél többen vagyunk a családban, annál többen igénylik, hogy velük is törődjünk. Ha Hajni vagy én több időt töltünk valamelyik gyermekünkkel, ha beszélgetünk, többet foglalkozunk vele, akkor a másikunkra marad a többi hét minden gondja. És bennük, főleg a kamaszokban, tovább halmozódik a feszültség.

– A sokgyermekes házaspároknál gyakori gond, hogy a család mellett egymásra már nem jut idejük. Önök hogy vannak ezzel?

T. P. H.: Igen, ezt nálunk is nehéz megoldani.

T. F.: Az elmúlt tizenöt évben kétszer sikerült kettesben elutaznunk egy-egy hétvégére. Mindkét-szer elég sok szervezést igényelt, hogy megoldjuk a gyerekek felügyeletét. Hajni anyukája korábban sokat vigyázott a gyerekekre, így időnként be tudtunk iktatni egy közös sétát, vagy beültünk valahova kettesben. De a kora miatt most már nem akarjuk nagyon terhelni őt.

– Nincs különösebb feszültség emiatt Önök között?

T. P. H.: A vágyaink megvannak, de látjuk és elfogadjuk, hogy ez most nem az az időszak, amikor sok időt tölthetnénk együtt.

T. F.: Egy kapcsolat nagyon gyorsan beporosodhat, erre nekünk is vigyáznunk kell. Amikor végre sikerült kettesben elutaznunk egy-egy hétvégére, eltelt fél nap, mire kezdtünk egymásra hangolódni. A mindennapjaink jó része a logisztikáról szól. Idő kell ahhoz, hogy két ember közelebb kerüljön egymáshoz nemcsak fizikálisan, hanem lelkileg is. Erre kevés idő jut sajnos.

– Nem elég az, hogy összeköti Önök Isten nyolc csodája?

Mindketten: Egyszer majd kirepülnek a fészekből...

– Mikor lesz az még!

T. F.: Nálunk sokkal idősebb házaspároktól hallottuk: amikor a gyerekek kirepülnek, nem jó érzés, ha föl kell tennünk magunknak a kérdést, kicsoda mellettem ez a másik ember. Ezt elkerülendő folyamatosan életben kell tartani a kapcsolatot, és ez bizony munkát igényel.

– De ugye nem tartanak attól, hogy Önök is eltávolodhatnak egymástól?

T. P. H.: Én bízom abban, hogy velünk ez nem történik meg, pont azért, mert tudjuk, a kapcsolatunk építésére tudatosan oda kell figyelniük.

T. F.: Mindkettőnkben megvan, hogy esténként nemcsak azt kérdezzük meg egymástól, mit csináltál ma, hanem azt is, hogy vagy. Erre mindig próbálunk odafigyelni.

T. P. H.: Erőforrást jelent számunkra az is, ha visszagondolunk a kapcsolatunk kezdeti időszakára. Lelki közösséget alkottunk egymással, és tudjuk, hogy ez milyen fontos.

– Bőségesen van szeretettartalékuk?

T. F.: Igen, és nagyon figyelünk arra, hogy újratöltsük ezeket a tartalékokat.

– Júlia – Párbeszéd a szerelemről című monodrámájában a szerző, Visky András a szülei történetét írta

meg. Édesapja református lelkész volt, akit a román kommunista hatalom 1958-ban huszonkét év börtönre ítél. Felesége a hét gyermekükkel barakk-táborba került. A műben az is elhangzik, hogy a házasság igazából szerelmi háromszög a férj, a feleség és a teremő Isten között...

T. P. H.: Egy katolikus paptól hallottam, hogy a harmadik-negyedik gyerektől kezdve már hit kérdése a gyerekvállalás. Úgy gondolom, a házasságban is nagy szerepe van a hitnek. Ha felerül valami nehézség, nem mindegy, hogy csak a társamra és az érzelmeimre támaszkodom, vagy van egy belső biztonságom, a Jóisten, akiről tudom, hogy szeret. Ha ő az alap, akkor a vele való bensőséges kapcsolat adja a legfőbb stabilitást, és van honnan erőt meríteni. A szerelmi háromszöget én úgy képezelem el, hogy itt vagyunk egymás mellett, a Jóisten pedig közöttünk. Ha mindketten rá támaszkodunk, akkor kibírjuk egymás mellett a nehézségeket is, és a másik különbözőségét is jobban el tudjuk fogadni.

T. F.: Amikor még együtt jártunk, kétszer is rövidebb szünetet tartottunk. Volt bennünk egyfajta bizonytalanság, hogy együtt vagy külön kell folytatnunk. Szerelmesek voltunk egymásba, és felvetődött bennünk a kérdés, hogy akkor most miért van ez. Óriási ürességet éreztem magamban, utána viszont nyugalmat; jó volt a tudat, hogy semmiképpen sem maradok egyedül, tudok kibe kapaszkodni. Később, amikor Hajninak nehézségei voltak, a Jóistenhez fohászkodtam. A teljesen bizonytalan állapotban sem maradtam egyedül, megvolt a fogódzó. Ennek kell meglennie a mindennapokban is, amikor hol az egyikünk, hol a másikunk van rosszabbul. Idetartozik az is, hogy persze mi sem vagyunk megkímélve a kísértésektől. Egyszer előfordult, hogy szimpatikus lett egy kolléganőm. Ezt azonnal, rögtön az elején el kellett vágni. Hajninak nehezebb volt ez az időszak, de megbeszéltük, lezártuk, és mentünk tovább. Ilyen helyzetekben csak a Jóistenbe kapaszkodhat az ember. Ahogy például a betegségek idején is. Édesanyám két éve stroke-ot kapott, azóta ágyhoz kötött. Édesapámnak nagyon nehéz, küzdelmes élete volt, öt- vagy hatéves koráig máshol nevelkedett. Rengeteg erőszakkal találkozott az élete során, de édesanyámmal együtt felneveltek három fiút, negyvennyolc éve házasok. Két éve ápolja, gondozza édesanyámat, persze ápolók is járnak hozzájuk. Természetes számára, hogy nem hagyja magára a beteg feleségét, mert annak idején megfogadták, jóban-rosszban kitaranak egymás mellett. Ami az ő életükben már előállt, amit most megélnék, mi még nem tapasztaltunk. Nekünk most még másfajta feladataink, örömeink és terheink vannak.

**Bodnár Dániel
Fotó: Daubner-Birkás Bianka**

„Nem volt kérdés, hogy gondoskodni kell róluk”

Menekülteket fogadtak be a hodászi parókián is

A Hodászi Görögkatolikus Cigány Egyházközség egy huszonnyolc fős cigány családnak biztosít szállást és ellátást az orosz-ukrán háború kezdete óta. Kanyó Árpád parókusával és Lakatos Sándorral, a parókia alelnökével beszélgettünk arról, hogy a helyi cigány közösség milyen nyitottan, segítőkészen fogadta be a menekülteket.

Vendéglátóink láthatóan régi, közeli munkatársak, félszavakból is megértik egymást. Az udvaron pónilovak, kérdezem, van-e más állat is. – Hát persze, hogy van, ez Hodász – mosolyog az atya. És tényleg, ebben a kis faluban azt látjuk, hogy a parókia és a falu élete szinte eggyé vált, az Egyház valóban ott él, ahol az emberek hétköznapi élete zajlik. Bárányzagú, ahogyan Ferenc pápa mondaná.

Kanyó Árpád nyolc éve szolgál nagy örömmel Hodászon, Sándor pedig idevalósi, már a cigánypasztoráció legendás papjának, Sója Miklósnak is munkatársa volt. Mindketten egyetértenek abban: a helyi közösség olyan sokat kapott az Egyháztól és Miklós atyától, s a sok ajánlók olyan szépen beért, tevékenyvé vált bennük, hogy a menekültek érkezésekor nem volt kérdés: gondoskodniuk kell róluk.

A parókus méltatta a helyi cigányságot, amely jól tudja, mit jelent a befogadás, hiszen ők is olyan nép, amelyet a századok során befogadtak a Kárpát-medencébe. Sója Miklós, a cigánypasztoráció elindítója elfogadtatta a község lakosságával a cigányokat, és befogadta őket az Egyház kebelébe. „Rajtunk is sokszor segítettek, így tudjuk, hogy a segítség nélkülözhetetlen ezekben az időkben, nagy szükség van rá” – mondja Kanyó Árpád, híveivel azonosulva. A parókia körül komoly infrastruktúrát hoztak létre az évtizedek során, ezáltal segíteni tudnak másoknak. És ahogy Sándor mondja: „Nagy élmény ezt látni, megélni, ott van benne az isteni gondviselés. A külvilágban nagy a gyűlölet, itt azt látjuk, mennyire más lehetne a világ.”

Az óvoda feletti tetőtérben szolgálati lakások vannak és egy konferenciaterem. Ezt a részt alakították át a menekültek befogadására. Itt él most a Beregszász mellől, Mezőváriból érkezett nagycsalád. Tagjait hosszan kérdezgetem, hogyan állnak rokonságban egymással, de közben annyi testvért, unokatestvért, menyert, sógort emlegetnek, akik otthon maradtak, vagy Magyarországon másutt élnek, hogy nem tudom követni. Kedves, szerető családok, akik

láthatóan vigyáznak egymásra, gondoskodnak egymásról, és nem győznek hálálkodni, mennyi jó ember van körülöttük. Hálásak Árpád atyának és Sándornak, hogy szeretettel, törődéssel fogadták őket. A helyi asszonyok minden reggel hozzák nekik az enniválót, a gyerekeknek finomságokat is. Egyszer egy idegen kifizette a számlájukat a benzinkútnál, mert látta, hogy ukrán rendszámú autóval vannak.

Vendéglátóik azt mesélik róluk, hogy nem követelőznek, hálásak a befogadásért, a törődésért, és semmire nem vágnak jobban, mint hogy hazamehessenek elhagyott otthonaikba. „Érezzük, tapasztaljuk, hogy egy jó szó többet ér, mint egy kamionnyi adomány. Erre emlékezni fognak, ha elmennek” – mondja mosolyogva a parókus.

Lakatos Sándor barátként beszélget velük, neki különösen hálásak, hogy intézi ügyes-bajos dolgaikat. Sándornak személyes tapasztalata van arról, milyen nagy segítséget kapott a helyi cigányság Sója Miklós-

gozók és az önkéntesek ügyeletet tartanak, gondoskodnak a menekültekről, visznek nekik alapanyagokat a főzéshez, gyógyszereket. Saját forrásból és helyi adományozók pénzéből vásárolnak, mert állami és önkormányzati támogatást nem kapnak. A gyermekekkel a Hagyományok Háza és a tanoda munkatársai foglalkoznak: rajzolnak, játszanak velük, és örülnek, hogy a rendszeres foglalkozások révén a családok, a gyermekek egyre jobban megnyílnak.

Listát vezetnek azokról, akik segítenek: nagyon sokan vannak, már a 61-es sorszámnál járnak: görögkatolikus parókusok a környékről, magánszemélyek, Árpád atya volt egyházközségei... Személyes kapcsolatuk van egy

zunk azért, hogy mihamarabb vége legyen ennek az örületnek. A cigány emberek érzékenyek, együttéreznek velük” – hangsúlyozza Sándor, aki büszkén vallja, és saját életével példázza is, hogy „mi, cigányok, gondoskodunk másokról... Nem néztük, hogy máshonnan jöttek, azt néztük, hogy baj van. Ilyenkor tanulja meg az ember, milyen fontos a másik, oda kell figyelni rá, vigyázni kell rá. Megerősödünk abban, hogy mekkora érték is az ember. Amíg jól megy a sorunk, nem igazán értékeljük a másikat”.

Nagyon egyszerű emberek is hoztak adományt: egy kiló rizst, két konzervet... Olyanok, akiknek otthon sincs több. Árpád atya hozzátesszi: „Látjuk az adomány mögött, hogy jó szívvvel adják, sok nélkülöző ember is áldoz a sajátjából. Hosszú idő munkája kellett ahhoz, hogy ez ma így működjön.” A mintegy háromezer-ötszáz lakosú községben „persze vannak nehézségek, sok a

nagyszülők – Ferenc és Rózsai –, gyerekek, unokák, dédunokák, ükunokák... összesen tíz gyerek. A háború kitörésekor, amikor még a férfiak is át tudtak jönni, gyorsan elindultak, mert féltek, hogy lezárják a határt. Mezőváriban „aki dolgozott, megélt. Mi jól megértjük egymást, nem trehány emberek vagyunk, és köztünk nincs verekedés. Aki nem dolgozik, annak mindenhol rossz” – magyarázzák.

A nagypapa, Feri elmondja: olyan emberek ők, akik jó életszínvonalat teremtettek maguknak, dolgos családok. Mindannyian szép, rendezett házakban laktak, volt, aki két hete fizette ki az új házat, amit ott kellett hagynia. Sajnos érkeznek hírek arról, hogy kezdik feltörni az elhagyott ingatlanokat, lopják az értékeket. Szeretnének hazamenni, de félnek, a gyerekek egyenesen rettegnek a légi-riádótól.

A legkisebb fiúcska, Áron a nagymama karjaiban figyel, ott biztonságban érzi magát. Tünde büszke rá, hogy a kisfiúnak bibliai neve van, mert ők is hívó emberek. Elmondja, hogy két pici unokája és kisfia életét akarta védeni, nem érezte biztonságban magukat otthon: „Nehéz volt otthagyni a házat, a gyerekeknek is furcsa, hosszabb időre soha nem voltak még távol az otthonától. De most a biztonság a legfontosabb.” Az alsó tagozatos Ferike is ráerősít: igen, neki jobb volt otthon. Ilonának még nehezebb talán: „El sem lehet mondani, milyen rossz volt eljönni, és milyen rossz, hogy most szanaszétjél vagyunk” – mondja, mert az ő gyerekei más magyarországi településeken vannak. Mindannyian remélik, nemsokára vége lesz a háborúnak, és hazatérhetnek szeretett falujukba: „Otthon szép a település, van cukrászda, pizzázó, romák, magyarok együtt járnak iskolába. Békében vagyunk minden emberrel, mindenki mindenkinek köszön, mindenki mindenkit ismer” – csillog Tünde szeme, amikor az otthonáról mesél.

A legszomorúbb talán Rózsai néni látni: hetvennégy éves, neki különösen nehéz volt otthagynia az otthonát, Beregszásznál távolabb még nem járt életében. Rádásul van egy fia, aki Herszonban él, és nem tudott eljönni onnan; aggódik érte. Sok nehézséget élt már át Ukrajnában, árvizet, járványokat, de háborút még nem. „Meglátjuk, a jó Atyánk megadja-e, hogy hazatérhessünk” – mondja búcsúzáskor.

Thullner Zsuzsanna
Fotó: Fábíán Attila

tól, a Görögkatolikus Egyháztól, és ő az, aki ma a községben „a vállán viszi a cigányság sorsát”. Hangsúlyozza, hogy Sója Miklós az evangéliumon keresztül erre tanította őket: elfogadni, befogadni a másikat. Mély gyökere van itt a befogadásnak. A buszokkal érkező zarándokokat is szeretettel fogadják, és olyan sem volt még, hogy egy vendéget ne kínáltak volna meg kávéval.

Látogatásunkkor a családokból a fiatalabb férfiak, köztük a bádigosok, éppen munkában voltak. Van, aki Debrecenbe jár dolgozni, ott is alszik. Sándor elmondja, hogy a helyi vállalkozókkal van kapcsolatuk, munkát tudnak szerezni nekik távolabb is. Az albérlet nehezebb dolog, így aztán befogadóként arra is felkészültek, hogy a vendégeik esetleg nem tudnak továbbmenni.

Sok adományt kapnak, nagy szükség is van rá. Hodászon a dol-

grazi fiatalokból álló csoporttal, ők ruhaadományokat küldenek. Árpád atya elmondja: „Látszik, hogy a gon-

doskodásnak, a törődésnek nagy hagyománya van az Egyházban. Nagy Szent Bazil, a szerzetesség atyja olyan intézményrendszert hozott létre, amely gondoskodott a betegek-ről, a szegényekről. A nyugati szerzetesség történetében is ezt látjuk, betegápoló és más segítő rendek születtek.”

Voltak-e problémák a befogadás-sal? – kérdeztük. Valójában nem, örömmel fogadták az érkezőket. Akadtak, akik féltek, hogy nem hozzák-e be a járványt az óvodába, de ez a feszültség már elmúlt. „Mondhattuk volna, hogy minek segítsünk az ukránokon, mi cigányok vagyunk, magunk is segítségre szorulunk, de nem így történt. A helytállás nemcsak keresztényi feladat, emberségből is meg kell tenni. Imádko-

köz munkás, de az emberek igyekeznek minden hajszálban megkapaszkodni. Hodászon az Egyház a legnagyobb civil munkáltató. Cigány és magyar együtt dolgozik az intézményeinkben, tudjuk, hogy szükségünk van egymásra. Ha mindennap együtt gondolkodunk, közösen végesszük a feladatokat, jól tudunk együtt élni. Az intézményeket megteremtettük, és az évtizedek során hozzájuk képződtek az emberek. 2005-től óriási ugrás volt a továbbtanulásban, sokan érettségiztek, sok az egyetemista is. És mindez egy erős görögkatolikus alapra épült” – mesélik büszkén.

A befogadott mezővári család összetartó; talán éppen az összetartozásuk a legnagyobb erejük ebben a kiszolgáltatott helyzetben. Vannak

ÁLLÁS

A Szent Lujza Szeretetotthon Budapestén azonnali belépéssel keres terápias munkatársat. Jelentkezni lehet fényképes önéletrajzzal a szentlujza0408@gmail.com e-mail-címen vagy a 06/1-466-5611 telefon-számon.

RÉGISÉG

Papír- és fémpénzt, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk.

IMAÓRA

Kútvoígyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: 1125 Budapest, Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán téről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest, IX. kerület, Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karítasz csoportjának szándékára, a harmadikon az imaladába elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest, V. kerület, Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel öt óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest, XII. kerület, Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homiliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajorplebania.hu/>

Kaposfüreden, Szűz Mária Efezusi Háza (7400 Kaposfüred, Állomás u. 61/a) várja az engesztelő híveket minden első szombaton 10 órától közös rózsafüzér-imádságra, melyet nemzetünk és hazánk lelki megújulásáért ajánlunk fel. Zarándokcsoportok bejelentkezése: Mezőfi Zoltán +36/70-363-7645. www.mariahaza.hu

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor, a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest, V. kerület, Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Görögkatolikus Szent Liturgia libanoni Szent Charbel remete tiszteletére Budapestén, a Gazdagréti Szent Angyalok-templomban (Budapest XI. kerület, Gazdagréti út 14.) április 22-én, pénteken. A maronita remete közbenjárását kérve, ereklés áldással a szertartást bemutatja Kocsis Tamás dél-budai görögkatolikus szervezőlelkész. A szertartások 18 órakor kezdődnek, előtte fél órával lehetőség van közös áhítaton részt venni a templomban, illetve a sekrestyében szándékot felírni.

KILENCED

A budapesti Szent Rita-templomban (Budapest, VIII. kerület, Kun utca 5.) február 3-ától lelkiigyakorlat-sorozattal készülnek a szent május 22-ei ünnepére. Szent Rita 15 évén át viselte homlokán Jézus töviskoszorújának egy sebé, ezért tisztelői 15 héten keresztül, minden csütörtökön (nagycsütörtök kivételével) imádsággal fordulnak a lehetetlen ügyek közbenjárójához. Ebben az évben a reggel 8 órakor kezdődő szentmiséket Fábry Kornél atya tartja, a nagykilenced mottója: Eucharisztia és a Szentlélek. Mindenkit szeretettel várunk. A szentmisék élőben is követhetőek, illetve visszanézhetőek a www.szentritatemplom.hu oldalon.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkiigyakorlatos Házban (2016 Leányfalu, Mórucz Zsigmond út 141.) 2022. május 20-án 18 órától 23-án 13 óráig Dr. Gál Péter atya lelkiigyakorlata „A szabadulásról”. Június 3-án 18 órától 6-án 13 óráig pünkösdi lelkiigyakorlat Lukovits Milán ferences atyával. Június 16-án 18 órától 19-én 13 óráig Kardos Csongor ferences atya lelkiigyakorlata „A művészetek által közelebb Istenhez” címmel. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelídítő. A halál közelségével és a gyász fájdalomnak terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbbéléshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. A Pasaréti Községi Ház I. emeleti terem (Budapest, II. kerület, Pasaréti út 102.), a ferences templom bal oldalánál) kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia alsó hittantermében (Aranyhal u. 1., a Bathhány téren, a templom mögött) pedig kéthetente szerda este négy óráig 18 órától 19.30-ig. Időpont: 2022. április 27.; május 11., 25. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin sa nővér vezeti.

„Minden vég egy új kezdet” címmel lelki napok a Szív Lelkiségi Központban, Tahiban (2022 Tahai, Villator 7-9. T: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorít a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2022. április 22-én, pénteken 14 órától 24-én, vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját, törülközőt, és jelezzé, ha diétát kér! Megközelíthető: Volánbusz, Tahi – Hídfő mh., Bartók B. úton felfelé.

„Ne félj, nem ítéllek el!” – magzatvesztés, abortusz, vetelés okozta lelki fájdalomak feldolgozására tartanak lelkiigyakorlatot Máriabesnyőn, 2022. április 28 – május 01. között, csütörtök vascsorától vasárnap ebédig. A jelentkezéseket bizalmasan kezelik! Vezeti: Kovács Ferenc diakónus, Kovácsné Treer Mária mentálhigiénés lelkiigondozó. További információ: nefeljnemittelke@gmail.com T.: 36/20-823-2201

SZABADTÉRI KERESZTÚT

Pest első, újjáépített szabadtéri keresztútjának megáldására nagypénteken, délután 3 órakor kerül sor a Golgota téren

Budapest, VI. kerület, Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

A VISNYEI GALÉRIA régiséget vásárol. Budapest, VII. ker., Dózsa György út 44. T.: 06/1-321-7000

PÁLL LAJOS-festményt keresek megvételre. T.: 06/70-620-4706

RÉGISÉGEK, hagyaték, örökség felvásárlása készpénzért. www.antikbudapest.hu E-mail: antik@antikbudapest.hu T.: 06-20/932-6495

(Budapest, VIII. ker.), a kerület összes plébániája részvételével. Szeretettel várunk minden atyát és hívót a többi plébániáról is, akikkel közösen végezzük a keresztutat.

NYÍLT NAP

A győri Brenner János Hittudományi Főiskolán (Győr, Káptalándomb 7.) április 9-én, szombaton 8 órától nyílt napot tartanak. Várnak mindenkit, akit érdekel a katolikus teológia, szívesen tanítana hittant, érdekl az egyházzene és a liturgia, szívesen tanulna énekelni és orgonálni. Bővebb információ: <https://bjhf.hu/>

BESZÉLGETÉSSOROZAT

„Férfitalálkozó” címmel férfiaknak szóló előadás- és beszélgetéssorozatot indítottak a Pécsi Egyházmegye hét városában (Pécs, Mohács, Szekszárd, Paks, Tamási, Dombóvár, Szigetvár) 2021. október 8., péntektől 2022. május 20., péntekig. A következő időpontok: 2022. április 8., 22., 29. A találkozó kezdeti időpontja 18 óra. Mindenkit szeretettel várunk, és kéri, hogy a szervezés megkönnyítése érdekében előzetesen feltétlenül regisztráljanak az alkalmakra. Bővebb információ: <https://pecsiegyhazmegye.hu/aktualis>

KÉPZÉS

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola Lelkigondozó – Pasztorális tanácsadás és szervezete fejlesztés mesterképzést hirdet a 2022/2023-as tanévben. A képzésre szerzetesek és világiak jelentkezését is egyaránt várják. Megszerezhető szakképzettség: pasztorális tanácsadó és szervezete fejlesztő szakember. Szakfelelős: Dr. Varga Kapisztrán OFM, főiskolai tanár. A jelentkezés határideje: 2022. április 27. Részletesebb információk a képzés oldalán: <https://sapientia.hu/> vagy a Tanulmányi Osztály munkatársainál: T.: +36/1-486-4484, e-mail: tanulmanyi.osztaly@sapientia.hu

FOTÓPÁLYÁZAT

A pécsi Szent Mór Iskolaközpont országos fotópályázatot hirdet a 7-12. osztályosok részére Mária, a Béke Királynője címmel. Olyan fotók beküldését várják, ami Máriát ábrázolja köztereken, templomokban, otthonokban. A pályaműveket a szentmorhittan@gmail.com címre várják szeretettel. A levélben fel kell tüntetni a pályázó nevét, osztályát, iskoláját (név, település, egyházmegye). A beküldött képeket saját névvel kell elnevezni. Beküldési határidő: 2022. május 13. Bővebb információ: <https://szentmor.hu>

MEGHÍVÓ

Jászol és kereszt címmel passiójáték lesz a Ciszterci Szent Imre-templomban (Budapest, XI. ker., Villányi út) 2022. április 9-én, szombaton 17 órától. A belépés ingyenes, adományokat köszönettel fogadnak. Minden érdeklődőt szeretettel várunk.

A „Magyar katolikus jelenlét a világban” című, illetve a „Népek igaza” Isten szolgája Márton Áron püspök hitvallóról készült kiállítás megtekinthető a Budapest, VIII. ker., Tisztviselőtelep Magyarok Nagyasszonya téri (volt Rezső téri) Magyarok Nagyasszonya-templomban április 24-ig minden szombaton 17-19 óráig, vasárnaponként 8.30-13 óra között, illetve szerda kivételével minden hétköznap 17-19 óráig.

„Tisztára mosták lelkük köntösét Szent Vérédben” címmel húsvéti katekizist tart Bagyinszki Ágoston ferences szerzetes-pap, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola rektorhelyettese, tanszékvezető tanára az emberi lélekről és lelkünk gondozásának szükségességéről és módjáról Debrecenben, a Szent Anna-székesegyházban (4024 Debrecen, Szent Anna u. 15.) 2022. április 10., 11., 12., virágvasárnap, nagyhétfő, nagykedd 18 órai kezdettel.

KIÁLLÍTÁS

Szentföldi képek – Korzenszky Richárd OSB fotókiállításának megnyitója Kisbőren a Nagyboldogasszony Római Katolikus Plébánián (2870 Kisbő, Bathányi tér) 2022. április 10-én, vasárnap 17 órakor. Mindenkit szeretettel várunk.

Covid-19: büntetés vagy kegyelem...? címmel különleges és elgondolkodtató tárlatot nyitottak meg április 2-án, szombaton délután a budapest-terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-templom atleptomi kiállítótermében (1065 Budapest, Pethő Sándor u. 2. A Nagymező utca és Király utca sarkán.). Topor Márta, Kecskés Viktor és Kiss György fotókkal, installációkkal mutatják be azt, ami az emberiséget és szűkebb környezetüket érte az elmúlt két évben. A tárlat megtekinthető hétköznapokon 07.30-12 óra és 15-19 óra között, vasárnap és ünnepnapon 08.30-13 óra és 16.30-19.30 óra között. Mindenkit szeretettel várunk.

Isten és a világ – Tóth Csaba festőművész kiállítása Sopronban, a Munkácsy-teremben (Sopron, Liszt F. u. 1., bejárat a Petőfi tér felől). A kiállítás 2022. április 24-ig látogatható, húsvét vasárnap és hétfők kivételével naponta 10-18 óra között. A belépés díjtalan, adományaikkal a Voss-féle árvaházi kápolna szeggett szárnyú angyalának felújítását támogathatják.

HALÁLOZÁS

Fájdalomtól megtört szívvel, de a feltámadás hitében megnyugodva tudatjuk, hogy Kanász Lászlóné (sz.: Kende Mária) ny. matematika–fizika szakos tanárnő Isten akaratából, türelemmel viselt szenvedést követően, életének 86. évében, 2022. március 19-én, szentségekkel megerősítve hazatért Megváltójához.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznl is. T.: 06/1-213-5726

ÓLOMÜVEGABLAOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

TORONYSISAK javítása, festése, bádogozása, villámhárító elkészítése. Török Lajos, 8881 Sormás. T.: 06/20-388-0536

A hirdetések tartalmáért és azok valóságáért a hirdető vállal felelősséget.

GARANTÁLTAN INDULÓ ZARÁNDOKLATOK!

ISTENI IRGALMASSÁG ÜNNEPE KRAKKÓBAN 2022. április 22-24. | 3 nap | 59.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT 2022. április 27 - május 1. | 5 nap | 82.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT A CSÍKSOMLYÓI BÚCSÚBA 2022. június 2-6. | 5 nap | 84.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT MÁRIACELLBE 2022. június 10-12. | 3 nap | 59.900 Ft/fő

ASSISI SZENT FERENC NYOMÁBAN 2022. június 22-26. | 5 nap | 129.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT 2022. július 24-30. | 7 nap | 199.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA +36 20 500 5050 www.viasacra.hu

TÁRSASJÁTÉK AZ EGÉSZ CSALÁDNAK!

MISSZIO

De mit adtak nekünk a jesusait?

2-4 14-101 30-40

Indulj el egy föld körüli utazásra, alapíts saját misszióközpontokat, bújj különböző karakterek bőrébe! Küzdj a kalózkod és a kísértések ellen!

2-4 14-101 30-40

Kedvezményes megrendelés: mult-kor.hu/tarsasjatek

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT, valamint ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8912; **E-mail:** urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:
Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig
Telefon: 1/203–8915; **E-mail:** iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:
Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00
Hétköznap: 7.00 és 17.00 **Szombaton** 7.00 és 18.00
Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; **Honlap:** <http://szgp.hu>

Uj Ember

KATOLIKUS HETILAP

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely

ISSN 0133-1205

KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA. LAPZÁRTA: 2022. ÁPRILIS 4.

Kiadja a Magyar Kurír Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István

Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körösy László

Szerkesztőség: Ágonás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fábián Attila, Gáts Judit, Horogszegi-Lenhardt Enikő, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet, Verestő Nárcisz

Olvasószerkesztő: Kodlík Bernadett

Korrektor: Szántó István • **Tördelés:** Bukovszki Antal

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42. **Postacím:** 1406 Budapest, Pf.: 100 • **Tel.:** +36/1-317-3933 www.ujember.hu • **e-mail:** ujember@ujember.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu

Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu

Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása: +36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3790; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu

Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni egypéldányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Szentföldi üldözött keresztényeket támogatnak

Bemutatótermet és boltot adtak át Budapesten

Március 22-én átadták a Black Iris Jordan, a Jordán Karitás magyarországi képviseletének bemutatótermét a budapesti Piarista Gimnázium földszintjén. A Hungary Helps, Azbej Tristan államtitkár, a Jordán Karitás, valamint a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány és a Piarista Rendtartomány együttműködésével jött létre a bemutatóterem, melyben nemsokára libanoni pékséget is kialakítanak.

Azbej Tristan államtitkárának kérésére és a korábbi jó kapcsolatokra alapozva a Jordán Karitás és a ferences rendtartomány között több mint két éve alakult ki együttműködés. Ennek eredményeként a ferences webbolton (bolt.ferencesek.hu) keresztül

gyar nemzet egy emberként állt ki az ukrainai háborús válság civil kárvallottjai mellett, befogadva közel félmillió menekültet, és segítséget nyújtva a szülőföldjükön maradt embereknek. Az államtitkár szerint a keresztény szolidaritás fontos tanúságtétele a mai al-

kezték értékesíteni a Jordániában készített egyedi kézműves termékeket. A Hungary Helps támogatásával létrehozott bemutatóteremben láthatók és megvásárolhatók azok az alkotások, melyekkel a Szentföldön élő üldözött keresztények megélhetését támogatják.

A Piarista Gimnázium aulájában Dobszay Benedek köszöntötte az egybegyűlteket a Black Iris Jordan bemutatótermének megnyitóján. Elmond-

kalom is, „amikor széles körű összefogás eredményeként megnyithatjuk Budapesten azt a jótékonyboltot, amely arra hivatott, hogy a Közel-Keleten üldözött keresztény testvéreink megmaradását szolgálja”.

Beszédében kifejtette a Hungary Helps Program öt évének eredményeit, miszerint több mint félmillió emberhez jutott el a támogatásuk. „A mi programunk a józan ész és az együttérző szív

ta, egy olyan álom valósul itt ma meg, amelyre sok éven keresztül készültek. Kifejezte köszönetét a Piarista Rendtartomány segítségéért és a magyar kormány támogatásáért.

A Piarista Gimnázium énekkara Melegh Béla vezetésével rövid műsort adott, majd Azbej Tristan államtitkár tartotta meg köszöntőjét. Mint mondta, a keresztény szolidaritás áthatja a magyar nemzet lelkét. Ezt bizonyították a Hungary Helps Program elmúlt öt évének eredményei és széles körű nemzeti támogatottsága, de az is, hogy az elmúlt hetekben az egész ma-

programja.” Az a céljuk, hogy a humanitárius válságoknak ne a tömeges migráció legyen a megoldása. Az elmúlt hetek tapasztalatai alapján Magyarországra befogadja a bájba jutott embereket, ugyanakkor mindenkinek lehetőséget kell adni arra, hogy a szülőföldjén élhessen békés és biztonságos életet.

Az államtitkár elmondta, több évvel ezelőtt a Jordániában menekült iraki keresztények mellé állva, a Jordán Karitással összefogva elindították az „Irgalmasság kertje” programot, melynek célja, hogy ne csak megélhetést és

szakképzést adjon a hozzájuk menekült iraki keresztényeknek, hanem az is, hogy a munkán keresztül visszanyerjék az emberi méltóságukat. Ennek a programnak a kézműves termékeit és kegytárgyait vásárolhatják meg az üldözött keresztények magyar támogatói ebben a karitatív boltban, kifejezve szolidaritásukat irántuk.

Beszéde végén hangsúlyozta, a magyarság felnőtt történelmi hivatásához: történelmünk során nem először válik Magyarország a kereszténység védelmezőjévé, ami nemcsak a szentföldi keresztények megmaradásáról, hanem a mi özanonosságunkról és megmaradásunkról is szól.

Böröcz László országgyűlési képviselő köszöntője után a Jordán Karitás működéséről tekinthetünk meg egy kisfilmet, mely bemutatta a mozaikok, ajándéktárgyak és éksze-

rek, textilek, kerámiák, valamint a famunkák készítésének folyamatát. Valaczka János piarista tartományi ökonómus atya Kalazanci Szent József életéből felidézte az utcán csellengő gyermekek összegyűjtését. A rendalapító felismerte, hogy azzal tud hatékonyan segíteni rajtuk, ha ingyenes oktatást biztosít számukra. Iskolaalapításával „az ő sorsukat akarta megváltoztatni, hogy ki tudjanak lépni abból a nyomorból, amibe beleszülettek, amiben éltek. Az ő nyomdokaiban járunk itt, Magyarországon ebben az épületben

is”. Valaczka János elmondta, a piarista rend profilja az oktatás és a nevelés, de az a szemlélet is fontos, amit Kalazanci Szent József megélt: hogyan tudunk segíteni igazán hatékonyan a rászorulóknak. Kifejezte, nagy öröm számukra, hogy helyet tudnak biztosítani a bemutatóteremnek, amelynek működésében megvalósul ez a partnereikkel közös cél.

A ferences rendtartomány részéről Dobszay Benedek szólalt fel. Felidézte azt a meghatározó történetet, melyet a rendjük élt át a kétezres évek elején. Betlehemben ellenfélként, feszültségben éltek akkor az emberek. Az egyik fél a Születés bazilikájában elbarikádozta magát. A bazilika mellett álló ferences kolostorban a testvérek azt a döntést hozták, hogy benne maradnak ebben a feszültségben, és az egymással ellentétben állók közé állnak a béke embereiként, noha nem tudják megoldani a kialakult helyzetet.

„Ferencesként Szentföldön, a Közel-Keleten ez az egyik legfontosabb szerepünk a zarándokok fogadása és a hívek szolgálata mellett. Egyszerűen ott maradni az emberi és vallási feszültségekben a magunk békéjével.” Beszámolt arról, hogy megkérték őket, segítsenek a Hungary Helpsnek, illetve a Jordán Karitásnak a magyarországi segítségnyújtás kialakításában. Tomah Ejbarával, a projekt vezetőjével már korábban megismerkedhettek egy kóruslátogatás alkalmával, amikor a Szent Angéla Ferences Gimnázium Öregdiák Kórusa a Tomah által vezetett jordán énekkarral ápolt cserekapcsolatot. A projektvezető később segítséget kért tőle, hogy a Jordán Karitás által előállított termékek Magyarországon megjelenhessenek. Két lehetőséget kínáltak akkor erre: a webbolton keresztül árulják a termékeiket, másrészt keresték egy kis bolt

megnyitásának lehetőségét, mely ma sokak együttműködése által létrejött. Beszéde végén azt kívánta az üzletbe betérőknek, hogy „az a lelkiület vezessen minket, hogy nagyon kis dolog tudunk tenni, nem tudjuk megoldani a teljes problémát, ami Közel-Keleten és a Szentföldön az embereket és különösen a keresztényeket éri, de valami kicsit hozzátehetünk ahhoz, hogy előbbre jussunk”. Ehhez Isten hozzáadja a maga részét, ami valóban támogatja

megnyitásának lehetőségét, mely ma sokak együttműködése által létrejött.

Beszéde végén azt kívánta az üzletbe betérőknek, hogy „az a lelkiület vezessen minket, hogy nagyon kis dolog tudunk tenni, nem tudjuk megoldani a teljes problémát, ami Közel-Keleten és a Szentföldön az embereket és különösen a keresztényeket éri, de valami kicsit hozzátehetünk ahhoz, hogy előbbre jussunk”. Ehhez Isten hozzáadja a maga részét, ami valóban támogatja

az ottani családok helyben maradását.

A Hungary Helps tevékenységét bemutató kisfilm megtekintése után Tomah Ejbara mondta el köszöntőbeszédét, magyarul olvasva a szöveget. A Jordán Karitás megbízottja és a Hungary Helps képviselője Libanonért, Szíriáért és az ottani projektekért is felel. Így a boltokban később nemcsak Jordániában készült, főként iraki menekültek által készített termékek lesznek kaphatók, hanem olyanok is, melyeket Betlehemben, Libanonban és Szíriában hoztak létre.

A projektvezető az egykori álom valóra válásával kapcsolatban elmondta: „Nagy megtiszteltetés, hogy felavathatjuk azt a bemutatótermet, melyben a Jordániából és más szentföldi országokból származó termékeket láthatjuk és vásárolhatjuk meg.” Beszéde végén megköszönte a támogatást, melyet Magyarországtól kapott.

Az ünnepség végén a vendégek levonultak a bemutatóterembe, melyet Berhidai Piusz OFM áldott meg. Ezt követően Azbej Tristan, Berhidai Piusz, Dobszay Benedek, Bö-

röcz László, Kovács-Pifka Péter, a Hungary Helps Ügynökség vezérigazgatója és a Black Iris jordániai képviselői ünnepélyesen átvágták a nemzeti színű szalagot.

A bemutatóteremben megtekinthették a Black Iris Jordan által előállított gyönyörű termékeket, ismerkedhettek a Szentföld egyszerű, keleties és öskeresztény eredetre visszamenő stílusával.

Vámossy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

HÍREK KÉPEKBEN

• Adományok gyűjtésén és eljuttatásán túl a Győri Egyházmegyei Karitászt személyes jelenléttel is segíti a határ menti Barabásnál, a Katolikus Karitászt szervezésében zajló menekültfogadást. A több mint egy hónapja kitört orosz-ukrán háború civil áldozatait és menekültjeit az egyházmegyei karitászt társszervezeteivel összefogva az első perctől kezdve folyamatosan segíti.

• A Szombathelyi Egyházmegyei Karitászt segélyszállítást indított Kárpátaljára március 28-án. A Graz-Seckau Egyházmegye, valamint a Temesvári Római Katolikus Egyházmegye is nagylelkű felajánlásokat tett, így három egyházmegyében gyűjtött adományokat vittek a nehéz helyzetbe került emberek számára. Az elmúlt 3-4 hétben az egész Szombathelyi Egyházmegye megmozdult, valamennyi plébániájáról érkeztek adományok, de intézményekből, önkormányzatoktól, iskoláktól is.

• A Gellért-hegyi keresztútjárás régi hagyományát kívánja feleleveníteni a környéken harminc éve működő Szentimrevárosi Egyesület, amelynek tagjai 2016 és 2019 után idén harmadszor szervezték meg az eseményt március 26-án. Az egyesület négy évvel ezelőtt kezdeményezte a kálvária kiépítését, amely – reményeik szerint – hamarosan megvalósulhat. Addig is, amíg ebből valóság lesz, a keresztutat alkalmilag felállított stációk mentén, évente egyszer tervezik végigjárni.

Diákokkal közösen ültetett fát az egri érsek

Gyümölcsoltó Boldogasszony napja, március 25. a teremtésvédelmi nap az Egri Főegyházmegyében: az iskolák, intézmények ilyenkor programokat szerveznek. Március 28-án, hétfőn ehhez kapcsolódóan hét gyümölcsfát ültettek el a karácsondi plébánia kertjében Ternyák Csaba egri érsek közreműködésével.

A fákat lelkipásztorokkal, valamint a Gönczy Pál Katolikus Általános Iskola diákjaival ültette el Ternyák Csaba egri érsek. Az akció résztvevőit, a környékbeli katolikus iskolák vezetőit Nagy Sándorné iskolaigazgató köszöntötte.

Mindenki tehet a teremtésvédelemért valamit a saját környezetében, akár faültetésről van szó – mondta a főpásztor. – Mi megbecsüljük azt a teremtett világot, amelyet az Isten alkotott és a rendelkezésünkre bocsátott. Mert kétségtelenül feladatba kaptuk azt, hogy uralkodjunk a Földön, az ember a teremtés koronája, de akkor vagyunk igazából a teremtés koronája, ha ennek nemcsak a hasznát, hanem a felelősségét is átérzzük – hívta fel a figyelmet az érsek, hozzátéve, hogy ránk van bízva ez a teremtett világ.

Isten szándéka, hogy jól érezzük magunkat ebben a világban – fogalmazott Ternyák Csaba, aki a diákokkal közösen ültette el a facsemetéket, majd el is magyarázta, hogyan kell szakszerűen végigcsinálni az ültetést, hozzáértően beszélt az iszapoltás technikájá-

ról. A főpásztor a tanulókat is arra kérte, hogy szüleikkel ül-

tessenek el egy-egy fát a saját kertjükben, hiszen az éltető oxigénre mindannyiunknak szükségünk van. A Szentatya is arra kér minket, hogy óvjuk a Földet – hangsúlyozta Balog Gyula plébános.

Karácsond büszke lehet arra, hogy az elmúlt években már számos fát ültettek, amely folyamathoz most a teremtésvédelmi nap akciója is csatlakozik – mondta el a település polgármestere. Földi Csaba úgy fogalmazott, hogy a fák fontos és kiemelkedő

szerepet töltenek be mindannyiunk életében.

A faültetésen jelen volt Szabó Zsolt, Hatvan és térsége országgyűlési képviselője. Ha valaki gyümölcsfát ültet, azzal hosszú távú pozitív példát ad; egy Földünk van, boldogsággal tele kellene továbbadnunk

a következő generációnak – fogalmazott a képviselő.

A karácsondi plébánia udvarán, a faültetésen jelen voltak mások mellett Barta Márton és Thiago Costa káplán atyák is. Az akcióval kifejezték, hogy a csökkenő szorítású pandémiát követően, a közelünkben pusztító háború mellett és ellenére, „aki fát ültet, bízik a holnapban, hisz a megmaradásban”.

**Forrás: Egri Főegyházmegye
Fotó: Federics Róbert**

Gyógyulás Lisieux-i Szent Teréz által

Megjelent Michael Marsch OP *Az irgalmasság jelzőtüze* című kötetünk

Hogyan válhatott Lisieux-i Szent Teréz „az újkor legnagyobb szentjévé”? Hogy lett egy apáca, aki soha el sem hagyta a kolostort, a világmisszió patrónája? Miként fordulhatott elő, hogy Szent II. János Pál pápa egyháztanítói rangra emelt valakit, aki alig öt évet járt iskolába? Aki huszonégy évet élt, hogyan hagyhatott maga után ezerhatszáz oldalt kitevő végrendeletet?

Az Új Ember-kiadványok legújabb kötetében Michael Marsch OP többek között ezekre a kérdésekre keresi a választ. *Az irgalmasság jelzőtüze – Gyógyulás Lisieux-i Szent Teréz által* című művet Kőrösi-né dr. Merkl Hilda fordította. Az alábbiakban a szerző előszavából adunk közre egy részletet.

Szellemi hivatások gyakran mulnak gyermekkori játékokon. Teréz soha nem tudta megunni a játékot a kaleidoszkóppal. Újra és újra lenyűgözték a távcsőhöz hasonlítható tárgy finom forogtatásával keletkező színes képek és figurák. Hogy legkedvesebb játékának titkát megfektse, óvatosan felnyitotta a szerkezetet. A belsejében nem látott mást, mint gyapjúsálakat, üvegdarabokat és kis tükröcserepeket. Ám magát a csalódást is lenyűgözőnek találta. Megosztotta titkát testvérével, Céline-nel: „Számomra ez egy nagy titok képe volt. Mindaddig, amíg minden tettünk, még a legcsekélyebb dolog is, a szeretet gyújtópontjából származik, a Szentháromság adománya – a három konvergáló tükrök által – bámulatra

méltó csoda. Addig, amíg ez a szeretet lakik a szívünkben, és nem távolodunk el a gyújtópontjától, minden rendben van.”

Legkedvesebb játékának megismerése Teréz hivatásának kulcsává vált. A három egymás felé fordított tükörben a Szentháromságot látta, amely a legkisebb cselekedetünknek is fényt és szépséget kölcsönöz. A szeretettől mint gyújtóponttól sohasem szabad eltávolodnunk, ha azt akarjuk, hogy a dolgok rendben legyenek. Teréz leírta, hogy hivatást érez a szeretetre és a szentségre: az egységre Jézussal, a szenttel, az eggyé válásra az ő szeretetével, szenvedésével és irgalmával. Elsőáldozásának napján, tizenegy éves korában felragyogott benne Jézus irgalmassága, és eljutott a vele való teljes egységre. Ezen a napon pedig nem volt tekintet, csak eggyé olvadás, nem ketten voltak már, Teréz eltűnt, mint ahogy a vízcsepp elvész az óceánban.

De nem csak a Jézus irgalmával való eggyé válás miatt jelentett Teréz életében döntő fordulatot az elsőáldozás.

„Éreztem, ahogy megszületett a szívemben a szenvedés nagy vágya. (...) A szenvedés vonzani kezdett, bűvös erővel ragadott meg, anélkül, hogy jól ismertem volna. Eddig úgy szenvedtem, hogy nem szerettem a szenvedést, mostantól fogva igazi szeretetet éreztem iránta. Azt a vágyat is éreztem, hogy egyedül a Jó Istent szeressem, egyedül Benne találjak örömet.” Teréz itt különbséget tesz: a Jézussal való egységre érzett hivatása elsősorban nem a szenvedés utáni vágyában keresendő, hanem abban az igényben, hogy soha ne távolodjon el Isten szeretetétől. Mindez nem önmaga büntetése, ellenkezőleg, vágy arra, hogy egyedül Isten szeresse őt, és ő is egyedül Istent szeretthesse. Ehhez a szeretethez azonban hozzátartozik a szenvedés. Tizennégy évesen Teréz pontosan megfogalmazza hivatását: „A lelkek halászává tett engem, nagy vágyat éreztem, hogy a bűnösök megtérésén dolgozzam. (...) Egyszóval: éreztem, hogy szívembe hatol a szeretet, annak szükségét, hogy elfelejtsem önmagam, azért, hogy örömet szerezzek, s ettől fogva boldog voltam!”

Ezzel a mondattal irányba álltak a váltók az életútján: Teréz számára a boldogságot hivatása jelenti, hogy a szeretet legyen az Egyház szívében.

MICHAEL MARSCH OP
**Az irgalmasság
jelzőtüze**

*Gyógyulás Lisieux-i
Szent Teréz által*

Szerzetesközösségben eltöltött tíz évét nem egyéb tette ki, mint hogy engedte felragyogni az irgalmasságot. Földi léte a mennyország elővételezett örömeiben teljesedett ki. Ko-

rán érte a halál. És Teréz örült ennek.

Feljegyzéseinek döntő többsége életének utolsó három esztendejében született. Önletrajzi írásai A, B és C

kézirat néven váltak ismertté. Mi volt velük Teréz szándéka? Előljárójának, Jézusról nevezett Ágnes anyának (azaz nővérének, Pauline-nak) egyértelműen elmondja: „Őn kért arra, hogy kérészetlenül írjam le, amit csak gondolok; nem szorosan vett életrajzomat akarom megírni, hanem gondolataimat azokról a kegyelmekről, melyeket a jó Isten megadott nekem.” Az utóbbi mondatra fel kell figyelni. Isten kegyelmének ajándéka Teréz számára fontosabb, mint életének emlékei.

E könyv négy részből áll, melyek nem egy minduntalan fokozódó belső küzdelem szakaszaiként értelmezendők. Ellenkezőleg, megpróbálják megmutatni Teréz életében az ég és a föld egységének felragyogását (I. rész). Ehhez kapcsolódik a harc és a szemlélődés egysége (II. rész), a szolgálat és a szeretet egysége (III. rész), majd végül a halál és az élet egysége (IV. rész).

Michael Marsch OP *Az irgalmasság jelzőtüze* – *Gyógyulás Lisieux-i Szent Teréz által* című kötete megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest, V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfő, kedd, csütörtök, péntek: 9–17 óráig; szerdán 10–18 óráig), vagy megrendelhető az Új Ember online könyvárúházból.